

ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ
กองบัญชาการกองทัพไทย

เอกสารเฉพาะกรณี (Case Study) เรื่อง
การวาดภาพอนาคตเชิงยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคงขั้นต้น
Preliminary Security Strategic Foresight:
ผ่านระบบออนไลน์ เพื่อเปรียบเทียบกับยุทธศาสตร์ชาติ
ด้านความมั่นคง ในห้วง พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๖๕

โดย ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์
สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ

ข้อมูลทางบรรณานุกรมของสำนักหอสมุดแห่งชาติ

National Library of Thailand Cataloging in Publication Data

เอกสารวิจัย เรื่อง “การวาดภาพอนาคตเชิงยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคงขั้นต้น (Preliminary Security Strategic Foresight): ผ่านระบบออนไลน์ เพื่อเปรียบเทียบกับยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง ในท้วง พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๖๕” พิมพ์ครั้งที่ ๑ กรุงเทพฯ จำนวน ๔๐๐ เล่ม ISSN ๐๘๕๘-๘๗๕๑
ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ, ๒๕๖๓ จำนวน ๑๐๔ หน้า

สงวนลิขสิทธิ์ตาม พ.ร.บ. การพิมพ์ พ.ศ.๒๕๓๗

© ลิขสิทธิ์ภาษาไทยเป็นของศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์

สถาบันวิชาการป้องกันประเทศอย่างถูกต้องตามกฎหมาย

ผู้อำนวยการ	:	พลอากาศตรี ภูมิใจ	เลขสุนทรภกร
รองผู้อำนวยการ	:	พันเอก บัณชुर	บำเรอราช
	:	พันเอก ประเทือง	ปิยะกะโพธิ์
หัวหน้าโครงการ	:	นาวาอากาศเอกหญิง จุฬารัตน์	เพชรวิเศษ
รองหัวหน้าโครงการ	:	พันเอก สุทัศน์	คร่ำโนเมือง
นักวิจัย	:	พันโท อารังชัย	หนูนงกัคดี
	:	นางสาวปณณภา	โชติชินเชาว์
คณะวิจัย	:	เรือเอกหญิง จิตรภรณ์	จิตรธร
	:	เรืออากาศโทหญิง ภิริณชญา	อุไรรัตน์
	:	จ่าอากาศเอกหญิง สุวิมล	สารโกศล พรนวม
	:	นางสาวปาณิสรา	เทียนอ่อน
	:	นางสาวสิริภัทร	เทียมพัฒน์
พิสูจน์อักษร	:	พันโทหญิง วาทีณี	ดิงสมบัติยุทธ
	:	จ่าอากาศเอก ชาญชัย	วังวงศ์
	:	นาง กัญจณีพร	มหาวรรกร
	:	นางสาวธิตยา	ก้านบัวแก้ว
	:	นางสาวพิมพ์อชิตา	อัครเมษายุทธ

จัดพิมพ์โดย

กองศึกษาวิจัยทางยุทธศาสตร์และความมั่นคง

ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ

๖๒ ถนนวิภาวดีรังสิต แขวงดินแดง เขตดินแดง กรุงเทพฯ ๑๐๔๐๐

โทร ๐๒ ๒๗๕ ๕๗๑๕ เว็บไซต์ www.sscthailand.org

เอกสารเฉพาะกรณี (Case Study)

เรื่อง การวาดภาพอนาคตเชิงยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคงขั้นต้น

Preliminary Security Strategic Foresight:

ผ่านระบบออนไลน์ เพื่อเปรียบเทียบกับยุทธศาสตร์ชาติ

ด้านความมั่นคง ในห้วง พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๖๕

โดย ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์
สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ

คำนำ

ด้วยสถานการณ์โลกในปัจจุบันมีความผันผวน ไม่แน่นอนและเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วหรือที่เรียกว่า “VUCA World” ได้ส่งผลกระทบต่อทุกมิติ เช่น มิติสังคม มิติเทคโนโลยี มิติเศรษฐกิจ มิติสิ่งแวดล้อมและมิติการเมือง ประเทศไทยได้มีการกำหนดประเด็นยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคงไว้ ในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๖๕ เพื่อเป็นกรอบแนวทางในการขับเคลื่อนประเทศได้อย่างมั่นคง ด้วยเหตุนี้จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องจัดทำภาพอนาคต (Foresight) เพื่อรองรับสถานการณ์ในปีถัดไปที่อาจจะเกิดขึ้น โดยผ่านกระบวนการ Strategic Foresight เพื่อมุ่งแสวงหาแนวทางในการบริหารจัดการสถานการณ์ในอนาคต หรือความไม่แน่นอนที่อาจเกิดขึ้นกับเป้าหมายที่กำหนดไว้ในอนาคตด้วยการเตรียมทางเลือกที่เหมาะสม

สำหรับกองทัพเป็นหนึ่งในหน่วยความมั่นคงของประเทศ จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องแสวงหา แนวทางในการรับมือต่อสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ ในฐานะหน่วยงานคลังสมองของกองทัพไทย จึงได้จัดทำเอกสารเฉพาะกรณี (Case Study) เรื่อง “การวาดภาพอนาคตเชิงยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคงขั้นต้น (Preliminary Security Strategic Foresight): ผ่านระบบออนไลน์ เพื่อเปรียบเทียบกับยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคงในห้วงพ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๖๕ โดยได้รวบรวมมูลสำคัญ ๆ จากหลายส่วนที่มีความเกี่ยวข้อง ผ่านการระดมสมองและข้อคิดเห็นจากทางคณะผู้เชี่ยวชาญในด้านต่าง ๆ อันนำไปสู่การวางแผนเพื่อรับมือกับสถานการณ์ที่อาจจะเกิดขึ้น ในปี พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐ และยังเป็น การนำเสนอแนวทางหรือมุมมองของกองทัพในด้านวิชาการให้หน่วยงานอื่น ๆ ได้นำไปประยุกต์ใช้ เพื่อสร้างสรรค์ประโยชน์ต่อประเทศสืบไป

ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์

กันยายน ๒๕๖๔

สารบัญ

หน้า

คำนำ

บทสรุปผู้บริหาร

สารบัญ

สารบัญภาพ

สารบัญตาราง

ส่วนที่ ๑ บทนำ

๓

๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

๓

๑.๒ วัตถุประสงค์ของการศึกษา

๔

๑.๓ ขอบเขตของการศึกษา

๕

๑.๔ วิธีการศึกษา

๕

๑.๕ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

๖

ส่วนที่ ๒ แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

๙

๒.๑ แนวคิดทฤษฎีด้านความมั่นคง

๙

๒.๒ แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวกับภาพอนาคต

๒๒

๒.๓ ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง

๓๓

ส่วนที่ ๓ ภาพอนาคตด้านความมั่นคงของประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐

๓๙

๓.๑ กระบวนการวาดภาพอนาคตด้านความมั่นคง
ของประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐

๓๙

๓.๒ ภาพอนาคตด้านความมั่นคงของประเทศไทย
พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐

๕๓

๓.๓ การกำหนดทางเลือกทางยุทธศาสตร์

๕๗

ส่วนที่ ๔ การเปรียบเทียบภาพอนาคตด้านความมั่นคง ของประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐ กับยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง	๖๕
๔.๑ การเปรียบเทียบกับยุทธศาสตร์ชาติในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๖๕	๖๕
๔.๒ การเปรียบเทียบกับยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง	๖๙
๔.๓ การอธิบายความสอดคล้อง	๗๑
๔.๔ ข้อเสนอแนะ	
บรรณานุกรม	๘๑
ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก	๘๙
ภาคผนวก ข	๙๑
ภาคผนวก ค	๑๐๐
ภาคผนวก ง	๑๐๓

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ ๑ การวาดภาพอนาคต (Foresight Framework) ด้วยหลักการ 4P	๒๔
ภาพที่ ๒ กระบวนการทำ Strategic Foresight และการตรวจสอบ สถานะแวดล้อมทางยุทธศาสตร์	๒๕
ภาพที่ ๓ ตัวอย่างการวาดตาราง U	๓๐
ภาพที่ ๔ แนวความคิดการบริหารจัดการยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง	๓๖
ภาพที่ ๕ ตารางสรุปความสัมพันธ์ Future Event	
ภาพที่ ๖ Scenario Stories ทั้ง ๔ ภาพ	๕๓
ภาพที่ ๗ การแสดงความสัมพันธ์ระหว่างยุทธศาสตร์จากภาพอนาคต ด้านความมั่นคงของประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐ กับยุทธศาสตร์ชาติ ๖ ด้าน	๖๕
ภาพที่ ๘ การแสดงความสัมพันธ์ระหว่างยุทธศาสตร์จาก ภาพอนาคตด้านความมั่นคงของประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐ กับยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง	๖๙
ภาพที่ ๙ การแสดงความสัมพันธ์การเชื่อมโยง Smart city กับประเด็นยุทธศาสตร์ที่มีความแตกต่าง	๗๖

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ ๑ การแสดงผลการลงคะแนน (Vote) คัดเลือกหา High Uncertainty (HU)	๔๖
ตารางที่ ๒ การแสดงผลการลงคะแนน (Vote) คัดเลือกหา High Impact (HI)	๔๗
ตารางที่ ๓ การรวมค่าผลการลงคะแนนของ HU และ HI	๔๙
ตารางที่ ๔ การรวมค่าผลการลงคะแนนของ Future Event : U ของ ๒ อันดับแรกทุกมิติ	๕๑

ส่วนที่ ๑

บทนำ

ส่วนที่ ๑

บทนำ

๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ด้วยสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในระดับโลกได้มาพร้อมกับความเสี่ยงและความท้าทายในรูปแบบใหม่ ๆ ที่ยากต่อการประเมินสถานการณ์เพื่อรับมือ จึงนำมาสู่ผลกระทบที่เป็นวงกว้างอย่างรวดเร็วและรุนแรง หรือเป็นภัยคุกคามที่เป็นปัญหาเชิงระบบ (Systemic Problem) ที่มีความซับซ้อน เกิดขึ้นไม่ทันตั้งตัว^๑ เช่น ๑) การเพิ่มขึ้นของประชากร ส่งผลกระทบต่อโครงสร้างประชากร เกิดสังคมผู้สูงอายุเพิ่มมากขึ้นการเกิดขึ้นของชนกลุ่มน้อยหรือชาติพันธุ์ใหม่ ๆ The World Population Prospects ปี ค.ศ. ๒๐๑๙ โดยฝ่ายเศรษฐกิจและกิจการสังคมของสหประชาชาติ (UN) คาดการณ์ว่าจำนวนประชากรโลกจะเพิ่มสูงขึ้นถึง ๙.๗ พันล้านคนภายในปี ค.ศ. ๒๐๕๐ และอาจเพิ่มสูงเกือบ ๑.๑ หมื่นล้านคนในช่วงปี ค.ศ. ๒๑๐๐ ถึงแม้อัตราการเกิดจะลดน้อยลงหากเทียบกับช่วงศตวรรษที่ ๑๙ แต่เนื่องจากสัดส่วนของอายุประชากรที่ยืนยาวขึ้นจึงทำให้จำนวนประชากรโลกขยายตัว^๒ ๒) การเปลี่ยนแปลงสถานะอากาศ (Climate Change) ๓) โรคระบาด ๔) การขยายของเมือง หรือภัยคุกคามทางด้านการเมืองการทหาร เป็นต้น ภัยคุกคามต่าง ๆ เหล่านี้ได้สร้างผลกระทบในระดับโลก ภูมิภาค และประเทศไทย

สำหรับประเทศไทยมีกรอบแนวทางในการพัฒนาประเทศ ภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี โดยเฉพาะประเด็นของความมั่นคง ที่เน้นการบริหารจัดการสถานะแวดล้อมของประเทศให้มีความมั่นคง ปลอดภัย ลดปัญหาที่เกิดจากภัย

^๑ จรัล งามวิโรจน์เจริญ. (๒๕๖๔). *โลกที่เปลี่ยนไปหลัง COVID-19*, สืบค้นเมื่อ ๖ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๔ จาก <https://thaipublica.org/2020/03/data-driven-society42/>

^๒ TCDC. (๒๕๖๔). *มองไปข้างหน้า ๒๐๕๐: แนวโน้มกระแสโลก (ตอนที่ 1 การเปลี่ยนแปลงด้านประชากร)* สืบค้นเมื่อ ๖ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๔ จาก <https://web.tcdc.or.th/th/Articles/Detail/LOOK-ISAN-NOW-ep-1>

คุกคามทุกรูปแบบ เพื่อให้ประชาชนอยู่ดีกินดี^๓ ในหลายมิติ ทั้งมิติสังคม มิติเทคโนโลยี มิติเศรษฐกิจ มิติสิ่งแวดล้อมและมิติการเมืองการทหาร เป็นต้น นอกจากนี้ กองทัพไทยยังเป็นหน่วยงานที่สำคัญที่มีภารกิจในด้านความมั่นคงเชื่อมโยงและแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง

ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ ในฐานะหน่วยงานด้านความมั่นคงและคลังสมองของกองทัพไทย จึงได้จัดทำเอกสารศึกษาเฉพาะกรณี (Case Study) เรื่อง “การวาดภาพอนาคตเชิงยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคงขั้นต้น (Preliminary Security Strategic Foresight): ผ่านระบบออนไลน์เพื่อเปรียบเทียบกับยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง ในห้วง พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๖๕” ที่มีเนื้อหาจากการคาดการณ์ภาพอนาคตของไทยที่อาจเกิดขึ้น เพื่อให้ทราบถึงแนวโน้มของภัยคุกคามและการเปลี่ยนแปลงในอนาคต ผ่านกระบวนการใช้ Strategic Foresight และการตรวจสอบสถานะแวดล้อมทางยุทธศาสตร์ ที่มีความจำเป็นอย่างยิ่งต่อประเทศไทยเพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถวางแผนรับมือต่อสิ่งต่างๆ ที่มีโอกาสจะเกิดขึ้นในอนาคต

๑.๒ วัตถุประสงค์ของการศึกษา

๑. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบภาพอนาคตด้านความมั่นคงของประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๖๖ -๒๕๗๐ กับยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง ในห้วง พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๖๕

๒. เพื่อจัดทำข้อมูลสนับสนุนการวาดภาพอนาคตด้านความมั่นคงประเทศไทยของคณะกรรมการประเมินแนวโน้มและสถานการณ์ด้านความมั่นคง ในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐

^๓ สำนักงานสภาพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (๒๕๖๔). แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านความมั่นคง, สืบค้นเมื่อ ๗ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๔ จาก <http://nscsr.nesdc.go.th/wp-content/uploads/2021/02/NS-01.pdf>

๑.๓ ขอบเขตของการศึกษา

การจัดทำเอกสารศึกษาเฉพาะกรณี เรื่อง “การวาดภาพอนาคตเชิงยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคงขั้นต้น (Preliminary Security Strategic Foresight): ผ่านระบบออนไลน์ เพื่อเปรียบเทียบกับยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง” มุ่งศึกษาถึงการมองภาพอนาคตด้านความมั่นคงของไทย ปี พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐ ผ่านกระบวนการ Strategic Foresight ซึ่งใช้ระยะเวลาในการศึกษารวมทั้งสิ้น ๓ เดือน ระหว่างเดือนมิถุนายน ถึง สิงหาคม เอกสารศึกษาเฉพาะกรณีฉบับนี้ได้แบ่งการนำเสนอเนื้อหาเป็น ๔ ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ ๑ บทนำ

ส่วนที่ ๒ แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

ส่วนที่ ๓ ภาพอนาคตด้านความมั่นคงของประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐

ส่วนที่ ๔ การเปรียบเทียบภาพอนาคตด้านความมั่นคงของประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐ กับยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง ในห้วง พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๖๕

๑.๔ วิธีการศึกษา

๔.๑ การรวบรวมข้อมูล

๔.๑.๑ ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary data) เก็บรวบรวมข้อมูลจากการทำ Work Shop ณ ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ และ Web Conference ผ่าน Application Zoom จำนวน ๔ ครั้ง ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้ ครั้งที่ ๑ วันศุกร์ที่ ๒๒ ม.ค.๖๔ , ครั้งที่ ๒ วันพฤหัสบดีที่ ๒๘ ม.ค.๖๔, ครั้งที่ ๓ วันจันทร์ที่ ๑ ก.พ.๖๔ และครั้งที่ ๔ วันศุกร์ที่ ๕ ก.พ.๖๔ โดยมีรายชื่อผู้ทรง

คุณวุฒิที่มีความรู้และความเชี่ยวชาญในมิติต่าง ๆ ได้แก่ มิติสังคม มิติเทคโนโลยี มิติเศรษฐกิจ มิติสิ่งแวดล้อม และมิติการเมือง (รายละเอียดตามภาคผนวก ก)

๔.๑.๒ ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องจากเอกสารวิชาการ บทความ และสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ รวมทั้งสื่ออิเล็กทรอนิกส์ โดยกลุ่ม SSC Future Team ของศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์

๔.๒ การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้ศึกษานำข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิและทุติยภูมิมาทำการวิเคราะห์ ผ่านกระบวนการ Strategic Foresight

๑.๕ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายต่อยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคงในการรองรับภาพอนาคตด้านความมั่นคงของประเทศไทยและเป็นข้อมูลสนับสนุนคณะกรรมการประเมินแนวโน้มและสถานการณ์ด้านความมั่นคงในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐

ส่วนที่ ๒

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

ส่วนที่ ๒

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเรื่อง “การวาดภาพอนาคตเชิงยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคงขั้นต้น (Preliminary Security Strategic Foresight) : ผ่านระบบออนไลน์ เพื่อเปรียบเทียบกับยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคงระยะที่ ๑ (พ.ศ.๒๕๖๑-๒๕๖๕)” มุ่งศึกษาถึงภาพอนาคตของไทยที่อาจจะเกิดขึ้นเพื่อให้ทราบถึงแนวโน้มของภัยคุกคามและการเปลี่ยนแปลงในอนาคต ผ่านกระบวนการใช้ Strategic Foresight และการตรวจสอบสถานะแวดล้อมทางยุทธศาสตร์ ที่มีความจำเป็นอย่างยิ่งต่อประเทศไทยเพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องรวมถึงกองทัพไทยสามารถวางแผนรับมือต่อสิ่งต่าง ๆ ที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคต เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าว จึงได้ศึกษาแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

๑. แนวคิดทฤษฎีด้านความมั่นคง
๒. แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวกับภาพอนาคต
๓. ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง

๒.๑ แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความมั่นคง

ความมั่นคง (security) หมายถึง สถานะที่มีความปลอดภัยไร้ความกังวลหรือไม่มีอันตรายและได้รับการป้องกันจากภัยอันตรายที่เกิดขึ้นทั้งโดยตั้งใจหรือความบังเอิญ เช่น ความมั่นคงปลอดภัยของระเทศ ย่อมเกิดขึ้นโดยมีระบบป้องกันหลายระดับ เพื่อปกป้องผู้นำประเทศ ททรัพย์สิน ทรัพยากร และประชาชนของประเทศ^๔ แต่โดยส่วนใหญ่ประชาชนมักเข้าใจว่า “ความมั่นคง” เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับทหาร การสู้รบ หรือการสงครามโดยตรง ซึ่งในความเข้าใจเช่นนั้นอาจเป็นความจริง

^๔ ไกรวิญญ์ อ่อนนิล. ม.ป.ป. GES0503 ชีวิตกับเทคโนโลยี,ออนไลน์ สืบค้นเมื่อ ๒๙ มิถุนายน ๒๕๖๔ แหล่งที่มา <https://sites.google.com/site/ges0503chivitkabthekhnoloyi/bth-thi-5-khwam-mankhng-plxdphay-khxng-rabb-sarsnthes/1-khwam-hmay-khxng-khwam-mankhng-plxdphay>

ที่เห็นอย่างเป็นรูปธรรมในสมัยอดีตเพราะในอดีต ภัยคุกคามที่มีผลต่อประเทศชาติคือการรุกรานด้วยกำลังทหารของต่างชาติที่เหนือกว่า เพื่อต้องการยึดหรือบังคับประเทศอื่นให้ปฏิบัติตาม^๔

พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๕๔ ได้ให้นิยามความหมายของความมั่นคงไว้ว่า “ความ” หมายถึง คำนำหน้ากริยาหรือวิเศษณ์เพื่อแสดงสภาพ “มั่นคง” หมายถึง แน่นหนาและทนทาน ไม่กลับกลายเป็นอย่างอื่น^๖ เมื่อรวมความหมายของคำว่า ความมั่นคง จะได้ความหมาย คือ ความแน่นอน ไม่มีการเปลี่ยนแปลง มีความทนทานต่อภัยคุกคามต่าง ๆ ที่อาจจะเกิดขึ้น นอกจากนี้นักวิชาการและผู้เกี่ยวข้องได้มีการให้คำนิยามของความมั่นคงเอาไว้หลากหลายลักษณะ มีความหมายวงกว้าง มีได้เฉพาะเจาะจงเพียงแต่ความอยู่รอดปลอดภัยของชีวิตประชาชน ชุมชน ประเทศชาติ แต่ยังให้ความหมายรวมถึงความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ คือ ความมั่นคงของประเทศเพื่อนบ้าน เพื่อขยายความหมายให้เห็นชัดเจนขึ้นว่าประเทศจะไม่สามารถมั่นคงอยู่ได้ด้วยตนเองลำพัง หากเพื่อนบ้านยังไม่มี ความมั่นคง^๗

ดังนั้นการศึกษาแนวคิดและทฤษฎีความมั่นคงจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งเพื่อ การทำความเข้าใจอย่างถ่องแท้ถึงความหมายและองค์ประกอบเพื่อประกอบการ อธิบายถึงผลกระทบที่อาจจะเกิดขึ้นต่อประเทศไทยได้ในอนาคต โดยเฉพาะอย่างยิ่งความมั่นคงระหว่างประเทศและความมั่นคงโดยทั่วไปซึ่งมีรายละเอียดดังนี้^๘

^๔ สิริพจน์ ราไพกุล, ผลกระทบด้านความมั่นคงในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ จากการปรับโครงสร้าง กองทัพปลดปล่อยประชาชนจีน, (กรุงเทพฯ: ๒๕๕๙), ๑๐

^๖ พจนานุกรม ราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๕๔. ความหมายของความมั่นคง. (ออนไลน์) , สืบค้นเมื่อ ๒๙ มิถุนายน ๒๕๖๔, แหล่งที่มา <https://dictionary.orst.go.th/>

^๗ เติตชาย เหล่าหล้า, ศัพท์และความหมายต่าง ๆ ทางด้านความมั่นคงแห่งชาติ ยุทธศาสตร์ และคำอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง, เอกสารประกอบการศึกษา, วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร, ๒๕๓๒. อ้างถึงใน สิริพจน์ ราไพกุล, ผลกระทบด้านความมั่นคงในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ จากการปรับโครงสร้างกองทัพปลดปล่อยประชาชนจีน,(กรุงเทพฯ: ๒๕๕๙), ๑๒

^๘ วิชัย ชูเชิด. ๒๕๔๗. วิวัฒนาการแนวความคิด ระดับ และองค์ประกอบความมั่นคง. (ออนไลน์) , สืบค้นเมื่อ ๒๙ มิถุนายน ๒๕๖๔, แหล่งที่มา http://www.geocities.ws/wichai_chucherd/securityconceptevolution.html

๒.๑.๑ แนวความคิดระบบความมั่นคงระหว่างประเทศ เป็นแนวความคิดที่มุ่งเน้นการพิจารณาความมั่นคง ๔ รูปแบบ ได้แก่ (๑) ความมั่นคงร่วม (Collective Security) (๒) ความมั่นคงสมบูรณ์แบบ (Comprehensive Security) (๓) ความมั่นคงสามัญ (Common Security) และ (๔) ความมั่นคงร่วมมือ (Cooperative Security) ซึ่งแนวความคิดในด้านความมั่นคงระหว่างประเทศนั้นมีความแตกต่างกันตามวิวัฒนาการของประเทศหรือสังคมต้นคิด รวมไปถึงจุดมุ่งหมายของการนำไปใช้ มีรายละเอียดดังนี้

๑) ความมั่นคงร่วม (Collective Security) คือ “แนวคิด หรือนโยบาย ซึ่งเป็นที่ยอมรับและปฏิบัติโดยประชาคมระหว่างประเทศ โดยมีความมุ่งประสงค์ที่จะขจัดภัยคุกคาม ที่มีต่อสันติภาพ และความมั่นคงระหว่างประเทศ” แนวคิดนี้ เกิดขึ้นหลังสงครามโลกครั้งที่ ๑ ด้วยความคิดที่จะพยายามทำให้สังคมโลกอยู่ในความสงบ และมีความมั่นคง โดยได้ผลักดันให้มีการตั้งกฎเกณฑ์ เพื่อป้องกันและลงโทษประเทศที่ก่อสงครามขึ้น เราจะเห็นได้ว่าได้มีการจัดตั้งองค์กรขึ้นมา คือ League of Nations (สันนิบาตชาติ) เพื่อเป็นตัวแทนในการจัดระเบียบดังกล่าว แต่ที่ประสบกับความล้มเหลว

๒) ความมั่นคงสมบูรณ์แบบ (Comprehensive Security) คือ แนวความคิดที่มุ่งเน้นไปที่ความมั่นคงแห่งชาติเป็นหลัก และมีวิวัฒนาการมาจากสภาพแวดล้อมของประเทศในเอเชียด้วยกันเอง อีกทั้งต่อมาเมื่อกลุ่มประเทศอาเซียนได้รวมตัวกัน ส่งผลให้แนวความคิด Comprehensive Security ในรูปของ National Resilience ได้ถูกผลักดันให้พัฒนาไปสู่ระดับภูมิภาคอาเซียนในลักษณะของ Regional Resilience อย่างไรก็ตาม ความคิดนี้ก็ยังไม่พัฒนาไปมากนัก เนื่องจากได้มีแนวความคิดด้านความมั่นคง Common Security ซึ่งมีวิวัฒนาการมาจากกลุ่มประเทศตะวันตกเข้ามาเผยแพร่

๓) ความมั่นคงสามัญ (Common Security) คือ มุ่งเน้นประเด็นไปที่การสร้างความมั่นคงในระดับภูมิภาค ด้วยการพยายามไม่ใช้กำลังทางทหารมา

เป็นตัวตัดสิน พยายามสร้างเครื่องมืออื่น เช่น องค์กร หรือ กฎเกณฑ์ และข้อตกลง ร่วมกันในการลดอาวุธ มาเป็นเครื่องมือทดแทนกำลังทหารขึ้นแนวคิดที่กำหนด ในยุโรปมีความมุ่งหมายที่จะป้องกันความขัดแย้งกันด้วยอาวุธนิวเคลียร์

๔) ความมั่นคงร่วมมือ (Cooperative Security) คือ แนวความคิดที่มีความคล้ายคลึงกับ ความมั่นคงสามัญ (Common Security) คิดมุ่งเน้นความจำเป็นในการหลีกเลี่ยงการสร้างความมั่นคงให้กลุ่มตน ด้วยการป้องปราม หรือการขัดขวาง และกระตุ้นให้เกิดการสะสม และแข่งขันกันทางด้านอาวุธ นอกจากนี้ ทั้งสองแนวความคิดยังมีแนวทางเน้นไปที่ ความร่วมมือในด้านต่าง ๆ ที่มีใช้ทางการทหารเท่านั้น แต่แตกต่างจากความมั่นคงสามัญ (Common Security) ตรงที่มีแนวทางค่อยเป็นค่อยไปเพื่อที่จะได้มีการพัฒนาสถาบันต่าง ๆ ที่เป็นระบบพหุภาคีขึ้นมีความอ่อนตัวมากกว่า เพราะได้พยายามรวมข้อดี และขจัดข้อเสียของ Common Security ออกไป

๒.๑.๒ แนวความคิดด้านความมั่นคงทั่วไป จะประกอบด้วย (๑) ความมั่นคงแห่งชาติ (National Security) (๒) ความมั่นคงภายใน (Internal Security) (๓) ความมั่นคงในภูมิภาค (Regional Security) (๔) ความมั่นคงของโลก (International Security) (๕) ความมั่นคงของสภาวะแวดล้อม (Environmental Security) และ (๖) ความมั่นคงของบุคคล (Human Security) หรือ สิทธิมนุษยชน (Human right)

๑) ความมั่นคงแห่งชาติ (National Security) คือ ความมั่นคงที่ตัวบุคคล กลุ่มประชาชาติ รัฐบาล ดินแดน หรืออำนาจอธิปไตย ซึ่งจะสามารถมั่นคงได้นั้นจะต้องใช้พลังอำนาจในแต่ละด้านในการดำเนินการ ซึ่งประกอบไปด้วยพลังอำนาจในด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคมจิตวิทยา การทหาร วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี เป็นต้น

๒) ความมั่นคงภายใน (Internal Security) คือ แนวความคิดที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับแนวความคิดในเรื่องความมั่นคงแห่งชาติอย่างใกล้ชิด ทั้งนี้เนื่องจากว่าความมั่นคงภายในในความหมายที่ใช้กันอยู่นั้นเป็นการให้ความหมายไปที่ความมั่นคงแห่งชาติที่มองไปที่ปัญหาซึ่งเกิดมาจากปัญหาภายในประเทศเป็นปัญหาความขัดแย้งภายในสังคมของประเทศ จึงกล่าวได้ว่า ความมั่นคงภายในเป็นความมั่นคงในระดับประเทศ ในฐานะเป็นส่วนหนึ่งของความมั่นคงแห่งชาติ

๓) ความมั่นคงของภูมิภาค (Regional Security) คือ การที่ประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาคนั้นมีพลังอำนาจภายในภูมิภาค ที่จะใช้ในการดำเนินการเพื่อให้เกิดความมั่นคงจากภัยอันตรายที่อาจเกิดขึ้นต่อภูมิภาคภัยอันตรายที่เกิดขึ้นภายในภูมิภาคเองหรือที่มาจากภายนอกภูมิภาคก็ตามซึ่งพลังอำนาจนี้อาจอนุมานโดยใช้องค์ประกอบของ พลังอำนาจในระดับชาติมาใช้ก็อาจจะสมเหตุสมผลเพราะภูมิภาคประกอบด้วยชาติต่าง ๆ

๔) ความมั่นคงของโลก (International Security) คือ แนวทางที่มีความคล้ายคลึงกับความมั่นคงของภูมิภาค เพราะโลกประกอบไปด้วยรัฐชาติและภูมิภาคต่าง ๆ ดังนั้นโลกจะมั่นคงได้ ก็ต่อเมื่อรัฐชาติ และภูมิภาคต่าง ๆ มีความมั่นคง ทั้งที่เป็นความมั่นคงภายในรัฐชาติ ภูมิภาค หรือระหว่างรัฐชาติหรือระหว่างภูมิภาค นอกจากนี้แล้วโลกจะมั่นคงก็ต่อเมื่อโลกสามารถเผชิญกับภัยที่เกิดขึ้นกับโลกด้วย ซึ่งในบางครั้งภัยนั้นก็เกิดมาจากสังคมโลกเอง เช่น ภาวะการณ์เรือนกระจกหรือการเพิ่มขึ้นของความร้อนภายในโลกอย่างผิดปกติที่จะส่งผลให้น้ำแข็งขั้วโลกละลาย ระดับน้ำทะเลสูงขึ้น ส่งผลต่อน้ำท่วมในหลายเมืองในโลก และส่งผลให้เกิดภัยธรรมชาติต่าง ๆ หรือสงครามโลกครั้งต่อไปก็จะเป็นสงครามที่ก่อความเสียหายให้กับทั้งโลกได้ด้วยการใช้อาวุธทำลายล้างที่ร้ายแรงที่มีในปัจจุบันหรือเป็นไปได้ที่ภัยอันตรายต่อความมั่นคงของโลกอาจเป็นภัยอันตรายที่มาจากนอกโลกของเรา เช่น อุกกาบาต เป็นต้น

๕) ความมั่นคงของสถานะแวดล้อม (Environmental Security)

คือ การพยายามจะรักษาภาวะเสถียรของสิ่งแวดล้อมของโลก เพื่อให้สังคมมนุษย์ยังคงอยู่ต่อไปภายในโลกนี้ร่วมกับธรรมชาติได้เพราะมนุษย์ไม่สามารถอยู่ได้ถ้าไม่มีสิ่งต่าง ๆ ที่เป็นองค์ประกอบของโลก เช่น ถ้าโลกนี้ไม่มีพืชก็จะทำให้ไม่มีระบบผลิตออกซิเจนที่ใช้ในการหายใจของมนุษย์ มนุษย์ก็จะอยู่ไม่ได้หรือถ้าธรรมชาติถูกทำลายสัตว์ต่าง ๆ ก็อาจจะสูญพันธุ์และอาจทำให้มนุษย์ขาดอาหารที่มาจากเนื้อสัตว์ การมองถึงความมั่นคงในรูปแบบนี้เป็นการมองไปในอนาคตด้วยหลักการทางวิทยาศาสตร์ที่ช่วยให้คาดคะเนสิ่งที่จะเกิดขึ้นต่อไปได้

๖) ความมั่นคงของบุคคล (Human Security) และ สิทธิมนุษยชน

(Human right) คือ การที่ชีวิตของบุคคลมีความมั่นคงมากขึ้น มีใช้แค่องค์ประกอบด้านเรื่องการเมืองการปกครองเท่านั้น แต่ยังเกี่ยวกับการวิถีชีวิตความเป็นอยู่ เศรษฐกิจ ส่วนบุคคล ความรู้สึกทางสังคม หรือปัจจัยทางสังคมจิตวิทยา ซึ่งส่งผลต่อลักษณะความมั่นคงของบุคคลแตกต่างกันไป ส่วนสิทธิมนุษยชน คือ สิทธิที่มนุษย์ทุกคนมีความเท่าเทียมกัน มีศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ สิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาคของบุคคลที่ได้รับรองทั้งความคิดและการกระทำที่ไม่มีการล่วงละเมิดได้ โดยได้รับการคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย^๔

๒.๒ แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวกับภาพอนาคต

การมองภาพอนาคต (Foresight) ได้มีการถกนิยามไว้ว่า มีต้นกำเนิดในประเทศสหรัฐอเมริกา ตั้งแต่ในช่วงปีคริสต์ศตวรรษที่ ๑๖ แต่ถูกพัฒนาอย่างจริงจัง

^๔ สุรชัย ศรีสารคาม.ม.ป.ป.บทความเกี่ยวกับหลักสิทธิมนุษยชน.(ออนไลน์). สืบค้นเมื่อ ๒๙ มิถุนายน ๒๕๖๔. แหล่งที่มา https://www.constitutionalcourt.or.th/occ_web/ewt_dl_link.php?nid=1394

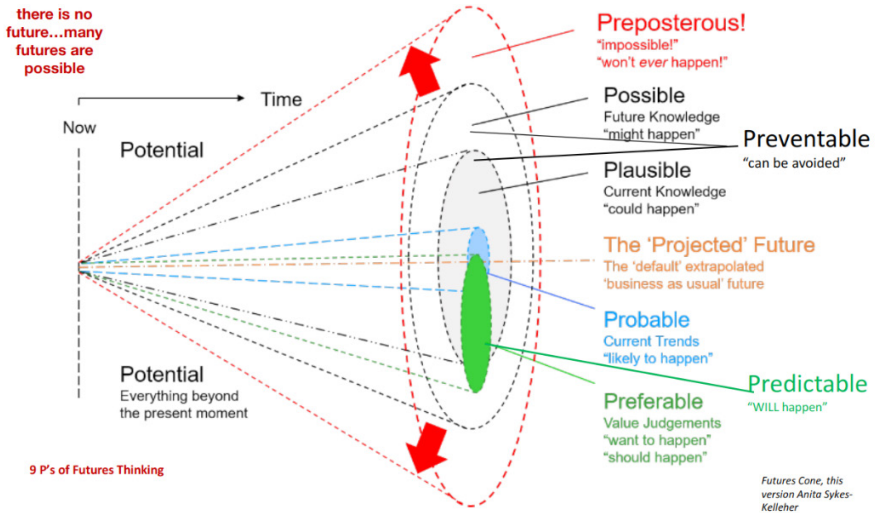
และเป็นระบบในการวางแผนยุทธศาสตร์ทางการทหารของกองทัพสหรัฐอเมริกา^{๑๐} มีการพัฒนาการให้คำนิยามไปหลายความหมาย ซึ่งจะหมายถึง “การมองอนาคต เป็นกระบวนการเพื่อทำความเข้าใจถึงปัจจัยที่จะเป็นแรงผลักดันที่จะถูกนำไปเป็นส่วนหนึ่งของการวางแผนในอนาคตระยะยาว ซึ่งจะช่วยในการวางแผนนโยบายและการตัดสินใจ”^{๑๑}

การวาดภาพอนาคต (Foresight) มีจุดมุ่งหมายเพื่อมุ่งแสวงหาแนวทางในการบริหารจัดการสถานการณ์ หรือความไม่แน่นอนที่อาจเกิดขึ้นกับเป้าหมายที่กำหนดไว้ในอนาคตด้วยการเตรียมทางเลือกที่เหมาะสม โดยกระบวนการจัดทำภาพอนาคตเปรียบได้กับการทำ Strategic Thinking ซึ่งผลลัพธ์สุดท้ายที่จะได้จากกระบวนการวาดภาพอนาคต คือ ทางเลือกที่เหมาะสม หรือ Strategic Option ซึ่งจะเป็นทางเลือกสำหรับผู้บริหาร องค์กร กองทัพ หรือประเทศในการตัดสินใจที่อยู่ภายใต้ Possible Scenarios ดังนั้น การวาดภาพอนาคต (Foresight Framework) จึงเชื่อมโยงกับการจัดทำยุทธศาสตร์ (Strategy) ดังภาพ

^{๑๐} รักร์พงษ์ วงศาโรจน์. การถ่ายทอดองค์ความรู้โมเดลการพยากรณ์เชิงยุทธศาสตร์รองรับอนาคต: มิติด้านความมั่นคง. โครงการจัดการความรู้และถ่ายทอดเทคโนโลยีจากผลงานวิจัยและนวัตกรรม. สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ. ๒๕๖๐.

^{๑๑} Coates, JF.(1985). Foresight in Federal Government Policy Making Future Research Quarterly, 129-153 อ้างถึงใน อมรเทพ โกมุทานนท์ . การศึกษาความเชื่อมโยงของการมองอนาคตเชิงกลยุทธ์กับการพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ของอุตสาหกรรมเครื่องดื่มในประเทศไทย. ปรินญาการจัการมหำบัณฑิต วิทยาลัยการจัการ มหาวิทยาลัยมหิดล.

ภาพที่ ๑ การวาดภาพอนาคต (Foresight Framework) ด้วยหลักการ 4P

จากภาพที่ ๑ จะแสดงให้เห็นถึงหลักการวิเคราะห์ภาพอนาคตด้วยหลักการ 4P ได้แก่^{๑๒}

ก. Possible (เป็นไปได้)

พิจารณาถึงเหตุการณ์ หรือภาพอนาคตที่มีโอกาสจะเกิดขึ้น โดยไม่จำเป็นว่าเป็นโอกาสที่จะเกิดขึ้นนั้นมีมากหรือน้อย

ข. Plausible (มีเหตุมีผลว่าจะเกิดขึ้นได้)

พิจารณาถึงเหตุการณ์ หรือภาพอนาคตที่มีความเป็นไปได้ว่าจะเกิดขึ้น หากมีบางเหตุบางปัจจัยที่เกิดขึ้น และนำไปสู่ภาพอนาคตนั้น ๆ มีข้อมูลที่น่าเชื่อถือมากพอ

^{๑๒} กัลยา ตันติยาสวัสดิกุล.(๒๕๖๑). Training of Trainers on Foresight Management for Strategic Planning Specialists.(กรุงเทพฯ:๒๕๖๑), หน้า ๕

ค. Probable (อาจจะเกิดขึ้นได้)

พิจารณาถึงเหตุการณ์ หรือภาพอนาคตที่อาจจะเกิดขึ้น เช่น จากเหตุการณ์ที่ปรากฏน่าจะนำไปสู่ผลอันเป็นภาพอนาคตดังกล่าว

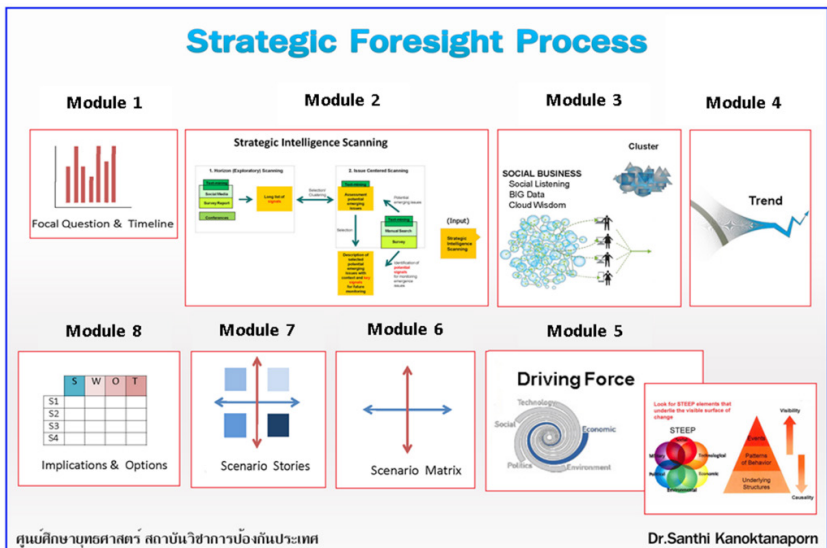
ง. Preferable (อยากให้เกิด)

พิจารณาถึงเหตุการณ์ หรือภาพอนาคตที่เราอยากจะทำให้เกิดขึ้น

๒.๒.๑ ขบวนการจัดทำ Strategic Foresight

ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ จึงได้ทำแนวทางของการวาดภาพอนาคต (Foresight) มาประยุกต์เข้ากับในภาคส่วนของความมั่นคง ซึ่งเป็นความมั่นคงแบบองค์รวม (Comprehensive Security) ศึกษาทำความเข้าใจ และฝึกฝนกระบวนการจัดทำ พร้อมด้วยคณะปรึกษาจากผู้เชี่ยวชาญในหลากหลายมิติ โดยกระบวนการฯ มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ภาพที่ ๒ กระบวนการทำ Strategic Foresight และการตรวจสอบสถานะแวดล้อมทางยุทธศาสตร์

ขั้นตอนกระบวนการ Module ๑: การกำหนด Focal Question & Timeline

Focal Question คือโจทย์ หรือ กรอบแนวทางในการศึกษา หรือการคิดค้นหาทางเลือกใหม่ ซึ่ง Focal Question จะเป็นสิ่งควบคุมให้การศึกษาดำเนินไปตามกรอบที่กำหนด

ขั้นตอนกระบวนการ Module ๒: Strategic Intelligence Scanning (SIS) System

Strategic Intelligence Scanning (SIS) คือ การค้นหาและรวบรวมข้อมูลในรูปแบบของเหตุการณ์ (Events) ซึ่งจำนวนความถี่ของการเกิดเหตุการณ์ที่คล้ายคลึงกันหากมีจำนวนการเกิดบ่อย เรียกว่า “สัญญาณ” (Signal) และสัญญาณที่มีการเกิดขึ้นบ่อย ๆ ในหลาย ๆ พื้นที่จะจัดเป็นกลุ่มเหตุการณ์ (Cluster) ซึ่งกระบวนการพิจารณาเช่นนี้ เมื่อถูกกระทำซ้ำ ๆ กันจะทำให้ผู้วิเคราะห์สามารถมองเห็นเป็นรูปแบบ (Pattern) ของการเกิดและเห็นแนวโน้ม (Trends) ของสถานการณ์ที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคตได้ กระบวนการนี้จึงให้ “ผลลัพธ์” ที่มีความสำคัญต่อการสร้างภาพอนาคตนั้นคือ ตัวผลักดัน หรือ Driving Force (DF)

ขั้นตอนกระบวนการ Module ๓: Environmental Scanning

๑) Horizontal Scanning/ Issues Center Scanning/ STEEP-M

Horizontal Scanning เป็นกระบวนการตรวจสอบสภาพแวดล้อมเพื่อกวาดสัญญาณที่อาจส่งผลทั้งด้านบวกและลบในแนวระนาบ แบบกระจาย กว้างครอบคลุมในทุกมิติ เรียกผลที่ได้จากตรวจสอบสภาพแวดล้อมนี้ว่า “เหตุการณ์” (Events) ซึ่งเหตุการณ์จะถูกวิเคราะห์และจัดรวมเป็นกลุ่มเหตุการณ์ (Cluster) ที่เกี่ยวข้องและมีความใกล้เคียงกัน ซึ่งเมื่อมีการสะสมเหตุการณ์ไว้มากก็จะทำให้เห็นแนวโน้ม (Trend) ที่สามารถวิเคราะห์เพื่อคาดการณ์เหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นในอนาคตและสามารถอธิบายถึงแรงผลักดัน (Driving forces) ที่อยู่เบื้องหลังได้

Issues Center Scanning

Issue Centered Scanning คือ การค้นหาข้อมูลที่ละเอียดกว่าเดิมหรือเป็นข้อมูลเพิ่มเติมสำหรับเหตุการณ์ (Events) หรือแนวโน้ม (Trend) เพื่อยืนยันข้อมูลให้มีความชัดเจนมากขึ้น ซึ่งการตรวจสอบสภาพแวดล้อมแบบ Issue Centered Scanning จะจำเพาะเจาะจงที่เหตุการณ์ (Events) หรือแนวโน้ม (Trend) ที่เกี่ยวข้องกับโครงการวิจัยหรือการวางแผนที่กำลังศึกษาอยู่

STEEP-M

STEEP-M ซึ่งเป็นข้อมูลหรือเหตุการณ์ทางสังคม (Social) เทคโนโลยี (Technology) เศรษฐกิจ (Economic) สิ่งแวดล้อม (Environment) การเมือง (Politic) และการทหาร (Military) ซึ่งจะช่วยเติมเต็มให้เห็นว่า เหตุการณ์ (Event) และแนวโน้ม (Trend) นั้นมีความเกี่ยวข้องหรือส่งผลต่อมิติต่างในทิศทางใด

๒) การวิเคราะห์เหตุการณ์ (Events)

การวิเคราะห์เหตุการณ์ (Events) ว่าเรื่องใดเป็น Good Events หรือ Poor Events ขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของผู้วิเคราะห์ว่าจะเลือกบันทึกอะไรเป็นเหตุการณ์ที่มีความเกี่ยวข้องกับ Focal Question จากข้อมูลที่กำลังทำการรวบรวมอยู่ การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยดุลยพินิจของผู้วิเคราะห์จึงขึ้นอยู่กับประสบการณ์และความเชี่ยวชาญในเรื่องนั้น ๆ รวมถึงความเข้าใจการวิเคราะห์ด้วยระบบ Strategic Intelligence Scanning (SIS) ด้วย

โดยนักวิเคราะห์ควรพยายามใช้แหล่งข้อมูลที่หลากหลายเพื่อค้นหาข้อมูลในการทำ Environmental Scanning และแหล่งข้อมูลที่อ้างถึงควรตรง หรือเกี่ยวข้องกับ Focal Question ที่ศึกษา เพื่อไม่ทำให้ผู้อ่านเสียเวลาไปกับข้อมูลมากมายที่ไม่เป็นประโยชน์

ขั้นตอนกระบวนการ Module ๔: Emerging Issues and Trends

เป็นการค้นหา Event และ Signal ที่จะนำไปพิจารณาว่า สัญญาณดังกล่าว จะมีความชัดเจนพอที่จะเป็น Trends ที่จะเกิดขึ้นและเกี่ยวข้องกับ Focal Question ที่กำหนดขึ้น

ขั้นตอนกระบวนการ Module ๕: Driving Forces

การหา Driving Forces (DF)

Driving Forces (DF) หมายถึง แรงผลักดันที่ทำให้แนวโน้ม (Trend) ของ เหตุการณ์ขับเคลื่อนไปในทิศทางใดทิศทางหนึ่ง ซึ่งอาจทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง ทั้งทางตรงและทางอ้อม โดยในการพิจารณา Driving Forces มีหลักสำคัญที่ควร ระลึกไว้เสมอ เรียกว่า หลัก PDCR หมายถึง เหตุการณ์ หรือ แรงผลักดันนั้น มีความ เป็นไปได้ (Plausible) มีความผิดแผกแตกต่างกัน (Divergent) มีความท้าทาย (Challenge) และมีความสัมพันธ์หรือเกี่ยวข้องกัน (Related)

ขั้นตอนกระบวนการ Module ๖: Scenario Matrix

Scenario Matrix คือ การจินตนาการภาพหรือสถานการณ์ในอนาคต ณ จุดเวลาที่กำหนดไว้ใน Focal question ซึ่งแบ่งออกเป็น ๔ ภาพ ตั้งแต่ภาพที่ดีที่สุด (+,+) ไปถึงภาพที่แย่ที่สุด (-,-) โดยภาพแต่ละภาพจะเปรียบเสมือนปลายทาง หรือเป้าประสงค์ (ENDs) แต่ละภาพ โดยทั้ง ๔ ภาพนั้นจะเกิดจากการตัดกันของ ภาพเหตุการณ์ในอนาคต (Future event) ที่มาจากการพิจารณา Driving forces ที่มีค่าความไม่แน่นอนสูง (High Uncertainty: HU) และส่งผลกระทบต่อในระดับรุนแรง มาก (High Impact: HI) ซึ่งกระบวนการในการสร้าง Scenario Matrix มีขั้นตอน ดังนี้

๑) จัดกลุ่ม Driving Forces (DF) ในแต่ละมิติ ให้ครบตาม STEEP – M

๒) การหา Common Driving Force (CDF)

รอบที่ ๑ การหา High Uncertainty (HU) ด้วยการพิจารณา DF ที่คาดว่า เป็นปัจจัยที่มีความไม่แน่นอนในการเกิดมากที่สุด

รอบที่ ๒ หา High Impact (HI) ด้วยการพิจารณา DF ที่คาดว่า เป็นปัจจัยที่หากเกิดขึ้นแล้วจะมีผลกระทบมากที่สุด

๓) การเขียน Future Events

Future Events เกิดจากการนำ DF ที่ให้ค่า HU+HI สูงสุด ๖ ตัวแรกที่ได้จากทั้ง ๖ มิติของ STEEP-M มาสร้างเป็นภาพเหตุการณ์ที่ปัจจุบันไม่ได้เกิดขึ้น โดยมีหลักที่ระลึกเสมอว่า Future Events นั้นต้องไม่เป็นเหตุการณ์ที่กำลังเกิดขึ้นหรือสิ่งที่เกิดขึ้นแล้วในปัจจุบัน และเป็นเหตุการณ์ที่มีความไม่แน่นอน (Uncertainty) ในการณ์คาดคะเนทิศทางและโอกาสในการเกิดสูง

๔) การสร้างความสัมพันธ์ในตาราง U

ตาราง U ใช้เรียกตารางแสดงความสัมพันธ์ระหว่าง Future Events แต่ละตัวที่เกิดจาก DF ที่มีความไม่แน่นอน (Uncertainty) สูง ซึ่งในกระบวนการ Strategic Foresight และการจัดทำภาพอนาคต Scenario Matrix นั้น ความไม่แน่นอน (Uncertainty) เป็นสิ่งที่ระลึกไว้เสมอ เพราะหากนำสิ่งที่รู้อยู่แล้วว่าจะเกิดขึ้นแน่นอนหรือเกิดขึ้นแล้ว (Certainty) มาสร้างภาพอนาคต จะทำให้ได้ภาพและยุทธศาสตร์ทางเลือก (Strategic Options) ที่เป็นภาพอนาคตระยะสั้นที่สามารถจัดทำได้ด้วยการวิเคราะห์ SWOT and TOWS จึงไม่ใช้การสร้างสร้างภาพอนาคตระยะยาวด้วยกระบวนการ Strategic Foresight

๔.๑) การเลือก Future Event

ภาพเหตุการณ์ในอนาคตที่ปัจจุบันไม่ได้เกิดขึ้น หรือ Future Event ที่ได้จากการพิจารณา DF ในแต่ละมิติจะถูกนำมาทำการให้คะแนนโดยการ Vote ทีละตัวเพื่อเลือกเหตุการณ์ (Event) ที่คาดว่า “หากเกิดขึ้นจะส่งผลกระทบต่อรุนแรงที่สุด” มิติละ ๒ อันดับ เพื่อเป็นเหตุการณ์ที่ถูกนำไปใส่ในตาราง U

๔.๒) ตาราง U

ตามที่ได้กล่าวมาแล้วในเบื้องต้นว่า Future Event ที่ได้รับการคัดเลือกจาก DF ที่มีค่า HU & HI สูง ในทุกมิติจะถูกนำมาใส่ในตาราง U เพื่อพิจารณาจุดตัดกันบนแนวระนาบกับแนวตั้งระหว่าง Future Event แต่ละตัวที่ตัดกับ Future Event ที่มาจากมิติที่ต่างกัน

ภาพที่ ๓ ตัวอย่างการวาดตาราง U

Future Events	U 1	U 2	U 3	U 4	U 5	U 6	U 7	U 8	U 9	U 10	U 11
U 1	-	-	-	+	-	?	?	N/C 8	?	N/C 9	N/C 1
U 2	-	-	-	?	?	-	+	-	N/C 2	N/C 3	?
U 3	-	-	-	+	-	+	?	-	?	?	+
U 4	-	-	-	-	-	+	+	-	N/C 4	N/C 5	+
U 5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	+
U 6	-	-	-	-	-	-	?	-	-	?	?
U 7	-	-	-	-	-	-	-	-	?	N/C 6	?
U 8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	?	N/C 10
U 9	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	N/C 11
U 10	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	N/C 12
U 11	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

+	Positive Correlation	N/C	No Correlation
-	Negative Correlation	?	Unclear Correlation

๔.๓) การเลือกแกน

การเลือกแกนเกิดจาก การจับคู่ Future Event ทั้ง ๖ คู่ที่ละคู่ ซึ่งจะทำให้เกิดภาพอนาคตจำนวน ๔ ภาพ/คู่ รวมทั้งสิ้น ๒๔ ภาพ แต่โดยมากมักจะนำมาสร้างภาพอนาคต (Scenario Matrix) เพียง ๑ คู่ โดยพิจารณาเลือก Future Event ด้วยการสังเกตจำนวนจุดตัด N/C ที่เกิดขึ้นในแต่ละแนว เพื่อเลือก Future Event ที่มีจำนวนจุดตัด N/C มากที่สุด

ขั้นตอนกระบวนการ Module ๗: Scenario Stories / Developing Scenarios

การเขียนสถานการณ์ (Scenario Stories) เป็นการเรียบเรียงเหตุการณ์ในอนาคตออกมาในลักษณะของ “เรื่องเล่า” (Narrative) เพื่อให้สถานการณ์ที่เล่านั้นมีที่น่าสนใจ คล้ายกับการพาดหัวหนังสือพิมพ์ หรืออาจเป็นใช้การบรรยายเหตุการณ์โดยทั่วไปก็ได้ ที่สำคัญคือ หลังจากเขียนสถานการณ์เสร็จแล้ว ควรมีการตรวจสอบความเป็นไปได้จากแหล่งข้อมูลหรือหลักฐานอื่น ๆ ประกอบด้วย และสุดท้ายจะต้องนำมาทบทวนกลับไปว่า สถานการณ์ที่เขียนออกมานั้นเชื่อมโยงและสอดคล้องกับ Focal Question ที่ตั้งไว้หรือไม่ โดย

ขั้นตอนกระบวนการ Module ๘: Strategic Options/ Selecting Strategic Options

การจัดทำ Strategic Option จัดทำขึ้นเพื่อค้นหาประเด็นยุทธศาสตร์ที่ได้จากโอกาส (O: opportunity) และภัยคุกคาม (T: Threat) ของภาพอนาคตทั้ง ๔ ภาพ โดยประเด็นยุทธศาสตร์ที่ได้จากประเด็นที่เป็นโอกาส (O) จะกลายเป็นประเด็นยุทธศาสตร์ที่ใช้เพื่อตอบภาพที่ต้องการจะเป็นในอนาคต ขณะที่ประเด็นที่เป็นภัยคุกคามจะเป็นประเด็นยุทธศาสตร์ที่ใช้เพื่อตอบภาพที่ไม่ต้องการให้เกิดขึ้นใน

❖ หลักพึงระลึกในการทำ Strategic Foresight

- ๑) ยึด Focal Question เป็นหลัก
- ๒) ยึดหลัก PDCR (Plausible Divergent Challenge Related)
- ๓) มีจินตนาการ (Anticipation)
- ๔) กล้าคิดในสิ่งที่ไม่เคยคิดมาก่อน (Dare to go beyond the thinking)
- ๕) กล้าเสี่ยงอย่างชาญฉลาด (Intelligence Risk)
- ๖) กล้าที่จะสร้างอนาคต (Shape the Future) กล้าคิดนอกกรอบ (Out of the box)
- ๗) มีข้อมูลจริงเพื่อการพิจารณาและตัดสินใจ (Fact & Data)
- ๘) จัดสรรทรัพยากรให้เหมาะสม (Commit Resource)

❖ หลักพึงระวัง Successful Trap กับดักแห่งความสำเร็จ

- ๑) การยึดติดกับวิธีคิดแบบเดิม ๆ (Mental Block)
- ๒) การให้ความสำคัญในอดีตมาขัดขวางความสำเร็จในอนาคต

จึงสรุปได้ว่าการมองภาพอนาคต (Foresight) เป็นกระบวนการที่มีจุดมุ่งหมายแสวงหาแนวทางในการบริหารจัดการสถานการณ์ หรือความไม่แน่นอนที่อาจจะเกิดขึ้นกับเป้าหมายที่กำหนดไว้ในอนาคตด้วยการเตรียมทางเลือกที่เหมาะสมผ่านกระบวนการการจัดทำภาพอนาคต ๘ ขั้นตอน ซึ่งผลลัพธ์สุดท้ายจะได้ทางเลือกที่เหมาะสม (Strategic Options) เพื่อเป็นทางเลือกใช้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องได้นำไปใช้ ซึ่งขั้นตอนดังกล่าวจะอยู่ภายใต้ Possible Scenario

๒.๓ ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง

มีเป้าหมายการพัฒนาที่สำคัญ คือ ประเทศชาติมั่นคง ประชาชนมีความสุข เน้นการบริหารจัดการสถานะแวดล้อมของประเทศให้มีความมั่นคง ปลอดภัย เอกอราช อธิปไตย และมีความสงบเรียบร้อยในทุกระดับตั้งแต่ระดับชาติ สังคม ชุมชน มุ่งเน้นการพัฒนาคน เครื่องมือ เทคโนโลยี และระบบฐานข้อมูลขนาดใหญ่ให้มีความพร้อมสามารถรับมือกับภัยคุกคามและภัยพิบัติได้ทุกรูปแบบและทุกระดับ ความรุนแรง ควบคู่ไปกับการป้องกันและแก้ไขปัญหาด้านความมั่นคงที่มีอยู่ในปัจจุบันและที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต ใช้กลไกการแก้ไขปัญหาแบบบูรณาการทั้งกับส่วนราชการ ภาคเอกชน ประชาสังคม และองค์กรที่ไม่ใช่รัฐ รวมถึงประเทศเพื่อนบ้านและมิตรประเทศทั่วโลกบนพื้นฐานของหลักธรรมาภิบาล

เพื่อให้บรรลุเป้าหมายดังกล่าวข้างต้น จึงได้กำหนดแผนย่อย แนวทางการพัฒนา เป้าหมายและตัวชี้วัด ในห้วงระยะเวลา ๕-๑๐-๑๕-๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๘๐) ประกอบด้วย ในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๖๕ ดำเนินการ “ปรับสภาพแวดล้อมพร้อมแก้ไขปัญหา” ให้ลดระดับลงอย่างมีนัยยะสำคัญ สำหรับในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐ จะดำเนินการให้ “ปัญหาเก่าหมดไป ปัญหาใหม่ไม่เกิด” เอื้อต่อการบริหารประเทศมากขึ้น เพื่อเป็นฐานนำไปสู่เป้าหมายในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๗๑-๒๕๗๕ ที่กำหนดไว้ว่า “ประเทศชาติพัฒนา ปวงประชาผลัดถิ่น” จนกระทั่งสามารถบรรลุเป้าหมายสุดท้ายในห้วงปี พ.ศ. ๒๕๗๖-๒๕๘๐ ที่ว่า “ประเทศชาติ มั่นคง ประชาชนมีความสุข” ในที่สุด โดยสาระสำคัญประกอบไปด้วยแผนย่อยจำนวนทั้งสิ้น ๕ แผนย่อย ได้แก่^{๑๓}

^{๑๓} สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (๒๕๖๔). แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง. (ออนไลน์)สืบค้นเมื่อ ๘ ก.ค.๖๔ แหล่งที่มา<http://nsc.nesdc.go.th/>

๒.๓.๑ การรักษาความสงบภายในประเทศ เพื่อสร้างเสริมความสงบเรียบร้อยและสันติสุขให้เกิดขึ้นกับประเทศชาติบ้านเมือง ให้สถาบันหลักมีความมั่นคง เป็นจุดศูนย์รวมจิตใจอย่างยั่งยืน ประชาชนอยู่ดีมีสุข มีความมั่นคงปลอดภัยทั้งในชีวิตและทรัพย์สิน สังคมมีความเข้มแข็ง สามัคคีปรองดอง และเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่กันพร้อมที่จะร่วมแก้ไขปัญหาของชาติ

- ๑) การพัฒนาและเสริมสร้างคนในทุกภาคส่วนให้มีความเข้มแข็ง
- ๒) การพัฒนาและเสริมสร้างความจงรักภักดีต่อสถาบันหลักของชาติ
- ๓) การพัฒนาและเสริมสร้างการเมืองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขที่มีเสถียรภาพและมีธรรมาภิบาล
- ๔) การพัฒนาและเสริมสร้างกลไกที่สามารถป้องกันและขจัดสาเหตุของประเด็นปัญหาความมั่นคงที่สำคัญ

๒.๓.๒ การป้องกันและแก้ไขปัญหามีผลกระทบต่อความมั่นคง เพื่อแก้ไขปัญหาคัดค้านที่มีอยู่อย่างตรงประเด็นจนหมดไปอย่างรวดเร็ว และป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาใหม่เกิดขึ้นอันจะส่งผลให้การบริหารจัดการและการพัฒนาประเทศในทุก ๆ ด้าน ดำเนินการไปได้อย่างต่อเนื่องและราบรื่นตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งเป็นกุญแจสำคัญที่จะนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน

- ๑) การแก้ไขปัญหาคความมั่นคงในปัจจุบัน
- ๒) การติดตาม เฝ้าระวัง ป้องกัน และแก้ไขปัญหาคที่อาจอุบัติขึ้นใหม่
- ๓) การสร้างความปลอดภัยและความสันติสุขอย่างถาวรในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้
- ๔) การรักษาความมั่นคงและผลประโยชน์ทางทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทั้งทางบกและทางทะเล

๒.๓.๓ การพัฒนาศักยภาพของประเทศให้พร้อมเผชิญภัยคุกคามที่กระทบต่อความมั่นคงของชาติ เพื่อยกระดับขีดความสามารถของกองทัพและหน่วยงานด้านความมั่นคงทั้งระบบของประเทศ ให้มีความพร้อมในการป้องกันและรักษาอธิปไตยของประเทศ รวมทั้งสามารถติดตาม ป้องกัน แก้ไข และรับมือกับ

ปัญหาความมั่นคงทุกมิติทุกรูปแบบและทุกระดับแบบบูรณาการให้มีความพร้อม และเพียงพอต่อการป้องกันภัยคุกคามทุกมิติ ทุกรูปแบบ และทุกระดับความรุนแรง

๑) การพัฒนาระบบงานข่าวกรองแห่งชาติแบบบูรณาการอย่างมีประสิทธิภาพ

๒) การพัฒนาและฝึกพลีกำลังอำนาจแห่งชาติ กองทัพและหน่วยงานความมั่นคง รวมทั้งภาครัฐและภาคประชาชน ให้พร้อมป้องกันและรักษาอธิปไตยของประเทศ และเผชิญกับภัยคุกคามได้ทุกมิติทุกรูปแบบและทุกระดับ

๓) การพัฒนาระบบเตรียมพร้อมแห่งชาติ และการบริหารจัดการภัยคุกคามให้มีประสิทธิภาพ

๒.๓.๔ การบูรณาการความร่วมมือด้านความมั่นคงกับอาเซียนและนานาชาติ รวมถึงองค์กรภาครัฐและที่มิใช่ภาครัฐ เพื่อสร้างเสริมความสงบ สันติสุข ความมั่นคง และความเจริญก้าวหน้าให้กับประเทศชาติ ภูมิภาค และโลก อย่างยั่งยืน รวมทั้งส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือระหว่างประเทศที่จะรองรับปัญหาาร่วมกันได้

๑) การเสริมสร้างและรักษาคุณภาพสภาวะแวดล้อมระหว่างประเทศ

๒) การเสริมสร้างและธำรงไว้ซึ่งสันติภาพและความมั่นคงของภูมิภาค

๓) การร่วมมือทางการพัฒนากับประเทศเพื่อนบ้าน ภูมิภาค โลก รวมถึงองค์กรภาครัฐและที่มิใช่ภาครัฐ

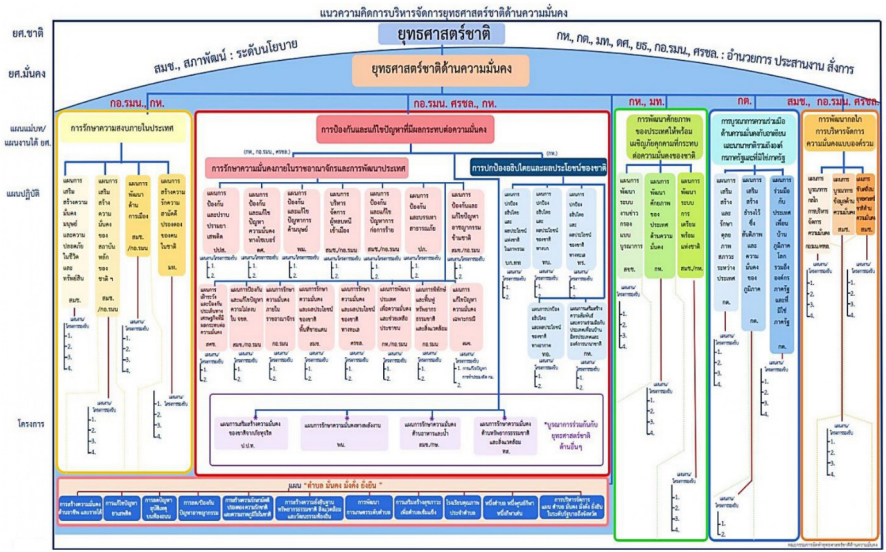
๒.๓.๕ การพัฒนากลไกการบริหารจัดการความมั่นคงแบบองค์รวม เพื่อให้กลไกสำคัญต่าง ๆ ทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถส่งเสริมและสนับสนุนการบริหารและพัฒนาประเทศได้อย่างแท้จริงเป็นรูปธรรม มีการใช้หลักธรรมาภิบาล และการบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัดและมีประสิทธิภาพ สามารถขจัดปัญหาการทุจริตและประพฤติมิชอบอย่างจริงจัง เกิดความมั่นใจได้ว่าหน่วยงานรับผิดชอบ ทั้งหลักและรองพร้อมรับมือกับภัยคุกคามทุกรูปแบบทั้งในปัจจุบันและอนาคต

๑) การพัฒนากลไกให้พร้อมสำหรับการติดตาม เฝ้าระวัง
 แจ้งเตือน ป้องกัน และแก้ไขปัญหาความมั่นคงแบบองค์รวมอย่างเป็นรูปธรรม

๒) การบริหารจัดการความมั่นคงให้เอื้ออำนวยต่อการพัฒนา
 ประเทศในมิติอื่น ๆ

๓) การพัฒนากลไกและองค์กรขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ
 ด้านความมั่นคง

ภาพที่ ๔ แนวความคิดการบริหารจัดการยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง

ส่วนที่ ๓

ภาพอนาคตด้านความมั่นคง

ของประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐

ส่วนที่ ๓

ภาพอนาคตด้านความมั่นคงของประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐

ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ ร่วมกับคณะที่ปรึกษาโครงการอนาคตศึกษา ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ (SSC Future Team) ร่วมกันจัดทำภาพอนาคต (Foresight) เพื่อมุ่งแสวงหาแนวทางในการบริหารจัดการสถานการณ์เพื่อจัดทำข้อมูลเกี่ยวกับแนวโน้มและสถานการณ์ความมั่นคงและประเมินความเสี่ยงด้านความมั่นคงที่อาจเกิดขึ้นในประเทศไทย ในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐ โดยจะใช้กระบวนการวาดภาพอนาคตทางยุทธศาสตร์ (Strategic Foresight) ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

๓.๑ กระบวนการวาดภาพอนาคตด้านความมั่นคงของประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐

๓.๑.๑ ขั้นตอนกระบวนการกำหนดโจทย์หรือกรอบในการศึกษา (Focal Question)

กรอบในการศึกษาครั้งนี้ คือ ผลกระทบที่ประเทศไทยต้องเผชิญในปี พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐

๓.๑.๒ ขั้นตอนกระบวนการตรวจสอบสภาพแวดล้อม

นำข้อมูล Event ที่รวบรวมโดยคณะ SSC Future Team มาวิเคราะห์ร่วมกับคณะผู้เชี่ยวชาญในด้านต่างๆ ที่มีความรู้ความสามารถในกระบวนการ Foresight เพื่อนำมาวิเคราะห์ในกระบวนการ Strategic Intelligence Scanning (SIS) หาเหตุการณ์ที่เป็น Good Event และ พิจารณาสัญญาณ (Signal) ที่น่าสนใจ จัดเป็นกลุ่มเหตุการณ์ที่มีความคล้ายคลึงกัน (โดยรายละเอียดตัวอย่างของข้อมูล Event จะอยู่ตามภาคผนวก ข)

๓.๑.๓ ชั้นตอนกระบวนการค้นหาแรงผลักดัน (Driving Force)

จากข้อมูลเหตุการณ์ (Event) ที่รวบรวมโดยคณะ Future Team ผ่านกระบวนการวิเคราะห์โดยคณะผู้เชี่ยวชาญเพื่อหา Driving Force (DF) มีทั้งหมด ๘๑ ตัว โดยแบ่งตามมิติ STEEP ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

มิติสังคม มี Driving Force ทั้งหมด ๑๘ ตัว ได้แก่

๑. Generation Y/Generation Change	๒. โรคระบาด/โรคอุบัติใหม่
๓. ความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา	๔. โครงสร้างประชากร
๕. การศึกษาที่ขึ้น	๖. การเติบโตของชนชั้นกลาง
๗. สังคมผู้สูงอายุ	๘. การเหยียดสีผิว
๙. ความไว้วางใจสถาบันฯ	๑๐. individual empowerment
๑๑. ประชากรโลกที่เพิ่มมากขึ้น	๑๒. ความก้าวหน้าในการดูแลสุขภาพ
๑๓. ค่านิยมของคนในชาติ	๑๔. ความเสมอภาคทางเพศ
๑๕. แนวคิดสุดโต่งทางศาสนา	๑๖. สังคมแตกแยก
(Fragmented society)
๑๗. Greater automation and an increasingly diverse workforce	๑๘. ความแน่นแฟ้นทางสังคมลดลง
(Reducing social cohesion)

มิติเทคโนโลยี มี Driving Force ทั้งหมด ๑๘ ตัว ได้แก่

๑. การพัฒนาและการใช้ปัญญาประดิษฐ์	๒. สังคมที่เปิดกว้าง/ กระจายการไหลอิสระของข้อมูล
๓. เทคโนโลยี	๔. การทำงานที่ใช้เทคโนโลยีดิจิทัล

๕. เทคโนโลยี 5G

๗. ความเหลื่อมล้ำทางดิจิทัล

๙. การใช้แรงงานหุ่นยนต์

๑๑. โครงสร้างพื้นฐาน มาตรฐาน และข้อกำหนดทางดิจิทัลที่ไม่สามารถปฏิบัติงานร่วมกันได้

๑๓. เทคนิคการสื่อสารใหม่

๑๕. พื้นที่สารสนเทศที่ไร้กฎระเบียบ

๑๗. ความเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีอย่างรวดเร็วและพลิกผัน

๖. โลกดิจิทัล

๘. Digital platform

๑๐. การพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

๑๒. การเปลี่ยนแปลงโดยใช้เทคโนโลยีเข้ามามีส่วนร่วม กับ การพลิกผันทางดิจิทัล

๑๔. เทคโนโลยีที่ขยายความสามารถของมนุษย์

๑๖. ความมีอิทธิพลเหนือข้อมูล

๑๘. การเปลี่ยนแปลงโดยใช้เทคโนโลยีเข้ามาใช้กับเศรษฐกิจ

มิติเศรษฐกิจ มี Driving Force ทั้งหมด ๑๑ ตัว ได้แก่

๑. การเปลี่ยนแปลงโดยใช้เทคโนโลยีเข้ามาใช้กับเศรษฐกิจ (Economic Digital Transformation)

๓. การเคลื่อนอำนาจทางเศรษฐกิจมายังตะวันออก (Economic power shift to the east)

๕. ความตกต่ำทางเศรษฐกิจ

๗. ภาระหนี้สาธารณะ

๙. การปรับโครงสร้างเศรษฐกิจสู่นวัตกรรม

๑๑. สกุลเงินดิจิทัล (Digital currency)

๒. การผูกขาดทางเศรษฐกิจ

๔. เศรษฐกิจโลกที่ปั่นป่วน

๖. ภาระหนี้ครัวเรือน

๘. ความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจ

๑๐. โครงการขนาดใหญ่ (Mega project)

มิติสิ่งแวดล้อม มี Driving Force ทั้งหมด ๑๑ ตัว ได้แก่

๑. Carbon Credit (+) และภาษีคาร์บอนข้ามดินแดน (-)
๒. สิ่งแวดล้อม/มลพิษ/มลพิษทางอากาศ PM 2.5
๓. การเสื่อมสลายของสิ่งแวดล้อม (Environmental degradation) และความสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพ
๔. ข้อตกลงและเป้าหมายของกรอบอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ
๕. การเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ที่ดิน
๖. นโยบายจัดการขยะของภาครัฐ
๗. ภัยแล้ง/ภัยพิบัติ
๘. การขยายตัวของเมืองและประชากร
๙. การบูรณาการภาครัฐในกฎระเบียบ มาตรการ ส่งเสริมปฏิบัติ
๑๐. การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (Climate change)
๑๑. การขาดแคลนทรัพยากร/น้ำ

มิติการเมือง มี Driving Force ทั้งหมด ๑๑ ตัว ได้แก่

๑. การทุจริต/คอร์รัปชัน
๒. กฎหมายและนโยบาย
๓. การเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วของอำนาจทางภูมิรัฐศาสตร์ (Rapid shift of geopolitical power)
๔. ความขัดแย้ง ความแตกแยกระหว่างจีน สหรัฐฯ
๕. ระบบราชการรวมศูนย์/แข็งตัว
๖. การเปลี่ยนแปลงระเบียบโลก
๗. ความต้องการและการแข่งขันแย่งชิงทรัพยากรที่เพิ่มสูงขึ้น
๘. การไม่มีเจ้าแห่งอำนาจ / อำนาจแห่งเครือข่ายและโลกหลายขั้ว
๙. ค่านิยมและวัฒนธรรมทางการเมือง
๑๐. ระบบสวัสดิการ
๑๑. การเปลี่ยนแปลงดุลอำนาจโลก
๑๒. ความมั่นคงทางอวกาศและทะเล

๑๓. ปัญหาความไม่สงบใน ๓ ชายแดนภาคใต้	๑๔. บทบาทชาติมหาอำนาจ
๑๕. ความถดถอยของอธิปไตยแห่งรัฐ (Erosion of state sovereignty)	๑๖. การแพร่ขยายอาวุธทำลายล้างสูง
๑๗. การปรับเปลี่ยนกฎพื้นฐานใน ระเบียบระหว่างประเทศ	๑๘. อาชญากรรมและเครือข่าย อาชญากรรมข้ามชาติ
๑๙. การไหลบ่าและครอบงำของค่านิยมตะวันตก โดยผ่านระบบ ทุนนิยมตะวันตก	๒๐. การปะทะกันของแนวคิดอนุรักษ์ แบบตึงแน่นและเสรีนิยมแบบสุดโต่ง
๒๑. สังคมที่ยึดปัจเจกบุคคล	๒๒. ความเชื่อความศรัทธาสุดโต่ง
๒๓. ความเหลื่อมล้ำทางสังคม / ระบบอุปถัมภ์	

ทั้งนี้ในคณะที่ประชุมได้พิจารณาจัดกลุ่ม (Grouping) ข้อมูล Driving Force (DF) ที่มีความคล้ายคลึงกันทั้ง ๘๑ ตัว เหลือ ๓๕ ตัว ครอบคลุมมิติ STEEP โดยมีรายละเอียดดังนี้

มิติสังคม มีทั้งหมด ๖ ตัว ได้แก่

- ๑) Generation Change
- ๒) Pandemic
- ๓) การเหยียด/การแบ่งแยก
- ๔) ความเชื่อมั่นในสถาบันหลักแห่งชาติ
- ๕) ค่านิยมของคนในชาติ
- ๖) แนวคิดสุดโต่งทางศาสนา

มิติเทคโนโลยี มีทั้งหมด ๗ ตัว ได้แก่

- ๑) กระแสการไหลอิสระของข้อมูล (Free flow of information)
- ๒) ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี
- ๓) โครงสร้างพื้นฐาน มาตรฐาน และข้อกำหนดทางดิจิทัลที่ไม่สามารถปฏิบัติงานร่วมกันได้ (Incompatible digital infrastructures standards and protocols)
- ๔) การพลิกผันทางดิจิทัล (Digital disruption) / Digital Platform
- ๕) เทคนิคการสื่อสารใหม่ (New communication technique)
- ๖) เทคโนโลยีที่ขยายความสามารถของมนุษย์ (Human enhancement technologies)
- ๗) พื้นที่สารสนเทศที่ไร้กฎระเบียบ (Unregulated information space)

มิติเศรษฐกิจ มีทั้งหมด ๖ ตัว ได้แก่

- ๑) พัฒนาการของเศรษฐกิจโลก
- ๒) ความตกต่ำทางเศรษฐกิจ
- ๓) ภาระหนี้ครัวเรือน
- ๔) ภาระหนี้สาธารณะ
- ๕) การเคลื่อนอำนาจทางเศรษฐกิจมายังตะวันออก (Economic power shift to the East)
- ๖) การปรับโครงสร้างเศรษฐกิจสู่นวัตกรรม

มิติสิ่งแวดล้อม มีทั้งหมด ๗ ตัว ได้แก่

- ๑) การเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ที่ดิน
- ๒) นโยบายจัดการขยะของภาครัฐ
- ๓) Carbon Credit (+) และภาษีคาร์บอนข้ามดินแดน (-)

- ๔) การบูรณาการภาครัฐในกฎระเบียบ มาตรการ สู่การปฏิบัติ
- ๕) ข้อตกลงและเป้าหมายของกรอบอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ
- ๖) การเปลี่ยนแปลงสภาพสิ่งแวดล้อม/ความหลากหลายทางชีวภาพ
- ๗) การขยายตัวของเมืองและประชากร

มิติการเมือง มีทั้งหมด ๙ ตัว ได้แก่

- ๑) การเปลี่ยนแปลงดุลอำนาจโลก
- ๒) ระบบราชการรวมศูนย์/แข็งตัว
- ๓) การเปลี่ยนแปลงระเบียบโลก
- ๔) ค่านิยมและวัฒนธรรมทางการเมือง
- ๕) ระบบสวัสดิการ
- ๖) ความถดถอยของอธิปไตยแห่งรัฐ (Erosion of state sovereignty)
- ๗) สังคมที่ยึดปัจเจกบุคคล
- ๘) ความเชื่อความศรัทธาสุดโต่ง
- ๙) ความเหลื่อมล้ำทางสังคม /คอร์ปชั่น

ต่อมาในตอนที่ประชุมได้ร่วมกันพิจารณาและให้คะแนนความสำคัญต่อ DF ทั้งหมด โดยดำเนินการลงคะแนน (Vote) เพื่อคัดเลือกหา High Uncertainty (HU) ปัจจัยที่มีความไม่แน่นอนในการเกิดมากที่สุด และ High Impact (HI) ปัจจัยที่หากเกิดขึ้นแล้วจะมีผลกระทบมากที่สุด เมื่อได้ผลการลงคะแนน (Vote) จึงนำ DF มาจัดเรียงตามลำดับ โดยให้เลือก DF ที่มีค่า HU และ HI สูงที่สุด ๑๕ อันดับแรก ครอบคลุมทุกมิติของ STEEP ดังตารางที่ ๑ และ ๒

ตารางที่ ๑ การแสดงผลการลงคะแนน (Vote) คัดเลือกหา High Uncertainty (HU)

ลำดับที่	มิติ	Driving Force	จำนวน HU
๑	มิติเศรษฐกิจ	เศรษฐกิจโลกที่ปั่นป่วน (Global economic Disorder)	๕๔
๒	มิติสิ่งแวดล้อม	การเปลี่ยนแปลงสภาพสิ่งแวดล้อม และความสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพ	๕๓
๓	มิติสังคม	Pandemic	๕๑
๔	มิติสังคม	Generation change	๔๗
๕	มิติการเมือง	ความเหลื่อมล้ำทางสังคม/คอร์รัปชัน	๔๗
๖	มิติเทคโนโลยี	การพลิกผันทางดิจิทัล (Digital Disruption)/ Digital platform	๔๔
๗	มิติสิ่งแวดล้อม	การบูรณาการภาครัฐในกฎระเบียบมาตรการสู่การปฏิบัติ	๔๐
๘	มิติเศรษฐกิจ	ความตกต่ำทางเศรษฐกิจ	๓๘

ลำดับ ที่	มิติ	Driving Force	จำนวน HU
๙	มิติ เทคโนโลยี	พื้นที่สารสนเทศที่ไร้กฎระเบียบ	๓๗
๑๐	มิติสังคม	ความเชื่อมั่นในสถาบันหลักแห่งชาติ	๓๖
๑๑	มิติสังคม	ค่านิยมของคนในชาติ	๓๖
๑๒	มิติ เศรษฐกิจ	การปรับโครงสร้างเศรษฐกิจสู่นวัตกรรม	๓๓
๑๓	มิติสิ่ง แวดล้อม	การขยายตัวของเมืองและประชากร	๓๒
๑๔	มิติ เทคโนโลยี	กระแสการไหลอิสระของข้อมูล (Free Flow of Information)	๓๑
๑๕	มิติการเมือง	ค่านิยมและวัฒนธรรมทางการเมือง	๓๑

ตารางที่ ๒ การแสดงผลการลงคะแนน (Vote) คัดเลือกหา High Impact (HI)

ลำดับ ที่	มิติ	Driving Force	จำนวน HI
๑	มิติสิ่ง แวดล้อม	การเปลี่ยนแปลงสภาพสิ่งแวดล้อม และ ความสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพ	๕๕
๒	มิติการเมือง	ความเหลื่อมล้ำทางสังคม/คอร์รัปชัน	๕๓
๓	มิติสังคม	Pandemic	๔๙
๔	มิติ เศรษฐกิจ	ความต่ำต้อยทางเศรษฐกิจ	๔๖
๕	มิติสังคม	Generation Change	๔๕

ลำดับ ที่	มิติ	Driving Force	จำนวน HI
๖	มิติ เทคโนโลยี	การพลิกผันทางดิจิทัล (Digital Disruption)/ Digital platform	๔๕
๗	มิติ เศรษฐกิจ	เศรษฐกิจโลกที่ปั่นป่วน (Global economic Disorder)	๔๔
๘	มิติสังคม	ความเชื่อมั่นในสถาบันหลักแห่งชาติ	๓๙
๙	มิติ เทคโนโลยี	พื้นที่สารสนเทศที่ไร้กฎระเบียบ	๓๗
๑๐	มิติ เศรษฐกิจ	ภาระหนี้ครัวเรือน	๓๖
๑๑	มิติสิ่ง แวดล้อม	การบูรณาการภาครัฐในกฎระเบียบ มาตรการ สู่การปฏิบัติ	๓๖
๑๒	มิติสิ่ง แวดล้อม	การขยายตัวของเมืองและประชากร	๓๕
๑๓	มิติ เทคโนโลยี	กระแสการไหลเวียนอิสระของข้อมูล	๓๓
๑๔	มิติสังคม	ค่านิยมของคนในชาติ	๓๒
๑๕	มิติการเมือง	ค่านิยมและวัฒนธรรมทางการเมือง	๓๑

ภายหลังจากการลงคะแนน (Vote) เลือก DF จาก HU และ HI แล้วจึงนำมารวมค่าคะแนนของทั้งสองค่า เพื่อนำมาจัดเรียงลำดับคะแนนจากสูงที่สุดลงมา โดย DF ที่ให้ค่า HU+HI สูงสุด ๖ อันดับแรก จะนำมาพิจารณาเขียนเป็น Future Event ต่อไป โดยมีรายละเอียดการรวมค่าคะแนนตามตารางดังต่อไปนี้

ตารางที่ ๓ การรวมค่าผลการลงคะแนนของ HU และ HI

ลำดับ ที่	มิติ	Driving Force	จำนวน HU	จำนวน HI	HU+HI
๑	มิติสิ่งแวดล้อม	การเปลี่ยนแปลงสภาพสิ่งแวดล้อม และความสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพ	๑๔	๑๕	๒๙
๒	มิติสังคม	Pandemic	๑๓	๑๓	๒๖
๓	มิติเมือง	ความเหลื่อมล้ำทางสังคม/คอร์รัปชัน	๑๑	๑๔	๒๕
๔	มิติเศรษฐกิจ	เศรษฐกิจโลกที่ปั่นป่วน (Global economic Disorder)	๑๕	๙	๒๔
๕	มิติสังคม	Generation Change	๑๒	๑๑	๒๓
๖	มิติเทคโนโลยี	การพลิกผันทางดิจิทัล (Digital Disruption)/ Digital platform	๑๐	๑๐	๒๐
๗	มิติเศรษฐกิจ	ความตกต่ำทางเศรษฐกิจ	๘	๑๒	๒๐
๘	มิติสิ่งแวดล้อม	การบูรณาการภาครัฐในกฎระเบียบ มาตรการ สู่การปฏิบัติ	๙	๕	๑๔
๙	มิติเทคโนโลยี	พื้นที่สารสนเทศที่ไร้กฎระเบียบ	๗	๗	๑๔
๑๐	มิติสังคม	ความเชื่อมั่นในสถาบันหลักแห่งชาติ	๖	๘	๑๔

ลำดับ ที่	มิติ	Driving Force	จำนวน HU	จำนวน HI	HU+HI
๑๑	มิติสังคม	ค่านิยมของคนในชาติ	๕	๒	๗
๑๒	มิติสิ่งแวดล้อม	การขยายตัวของเมืองและประชากร	๓	๔	๗
๑๓	มิติเทคโนโลยี	กระแสการไหลเวียนอิสระของข้อมูล	๒	๓	๕
๑๔	มิติเศรษฐกิจ	การปรับโครงสร้างเศรษฐกิจสู่ นวัตกรรม	๔	๐	๔
๑๕	มิติการเมือง	ค่านิยมและวัฒนธรรม ทางการเมือง	๑	๑	๒

จากตารางที่ ๓ แสดงค่าผลการรวมคะแนนของ DF ที่ให้ค่า HU+HI สูงสุด ๖ ตัวแรก ได้แก่ (๑) การเสื่อมสลายของสิ่งแวดล้อม และความสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพ (๒) Pandemic (๓) ความเหลื่อมล้ำทางสังคม/คอร์รัปชัน (๔) การพัฒนาการของเศรษฐกิจโลก (๕) Generation Change และ (๖) การพลิกผันทางดิจิทัล (Digital Disruption)/ Digital platform ซึ่งทั้ง ๖ ตัวนี้จะถูกนำมาสู่ขั้นตอนของการเขียน Future Events โดยคณะผู้เชี่ยวชาญในที่ประชุมนั้นจะทำการลงคะแนน (Vote) ทีละตัวเพื่อเลือกเหตุการณ์ (Event) ที่คาดว่าจะ “หากเกิดขึ้นจะส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจที่รุนแรงที่สุด” มิติละ ๒ อันดับ และจะนำไปใส่ในตาราง U ในขั้นตอนต่อไป ซึ่งจากการประชุมกับคณะผู้เชี่ยวชาญได้ Future Event ที่คาดว่าจะ “หากเกิดขึ้นจะส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจที่รุนแรงที่สุด” มิติละ ๒ อันดับ ดังตารางต่อไปนี้ (โดยฉบับเต็มของผลคะแนนโหวตอยู่ในภาคผนวก ค)

ตารางที่ ๔ การรวมค่าผลการลงคะแนนของ Future Event : U ของ ๒ อันดับแรกทุกมิติ

อันดับ ที่	Driving Force	Future Event : U	จำนวน คะแนน โหวต	จำนวน ร้อยละ
๑	การเปลี่ยนแปลง สภาพสิ่งแวดล้อม/ ความหลากหลายทาง ชีวภาพ	เกิดโรคอุบัติใหม่	๓๒	๕๓%
๒	การเปลี่ยนแปลง สภาพสิ่งแวดล้อม/ ความหลากหลายทาง ชีวภาพ	การเปลี่ยนแปลงภูมิ อากาศ	๒๖	๔๑%
๓	Pandemic	ภาวะการเติบโตทาง เศรษฐกิจ	๓๑	๔๘%
๔	Pandemic	Health Service	๒๐	๓๑%
๕	ความเหลื่อมล้ำทาง สังคม/คอร์รัปชัน	ช่องว่างระหว่างคนรวย คนจน	๓๔	๕๓%
๖	ความเหลื่อมล้ำทาง สังคม/คอร์รัปชัน	เสถียรภาพทางการ เมือง	๒๘	๔๔%
๗	การพัฒนาการของ เศรษฐกิจโลก	การเปลี่ยนแปลง ระเบียบโลกด้าน เศรษฐกิจ	๓๒	๕๐%

อันดับ ที่	Driving Force	Future Event : U	จำนวน คะแนน โหวต	จำนวน ร้อยละ
๘	การพัฒนาการของ เศรษฐกิจโลก	การครอบงำทาง เศรษฐกิจของ มหาอำนาจ	๒๙	๔๕%
๙	Generation	การเปลี่ยนแปลงค่า นิยมทางสังคม (Social Norm)	๔๑	๖๔%
๑๐	Generation	ความเชื่อมั่นต่อสถาบัน หลัก	๒๔	๓๘%
๑๑	ความพลิกผันทาง ดิจิทัล/ Digital Plat- form	ความสามารถในการ แข่งขันของประเทศ	๒๖	๔๑%
๑๒	ความพลิกผันทาง ดิจิทัล/ Digital Plat- form	การกระจาย Digital Infrastructure	๒๔	๓๘%

ภาพที่ ๕ ตารางสรุปความสัมพันธ์ Future Event

เมื่อคณะผู้เชี่ยวชาญในที่ประชุมได้ Future Event ที่มาจาก DF ทั้ง ๖ ตัว เพื่อมาสร้างความสัมพันธ์ในตาราง U ได้จุดตัดที่แสดงค่า “ไม่มีความสัมพันธ์ระหว่างกัน” (No Correlation: N/C) จำนวน ๖ คู่ คือ

คู่ที่ ๑ (NC1) = เกิดโรคอุบัติใหม่ + ความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

คู่ที่ ๒ (NC2) = การเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ + การเปลี่ยนแปลงค่านิยมทางสังคม

คู่ที่ ๓ (NC3) = การเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ + ความเชื่อมั่นต่อสถาบันหลัก

คู่ที่ ๔ (NC4) = Health Service Disruption + การเปลี่ยนแปลงค่านิยมทางสังคม

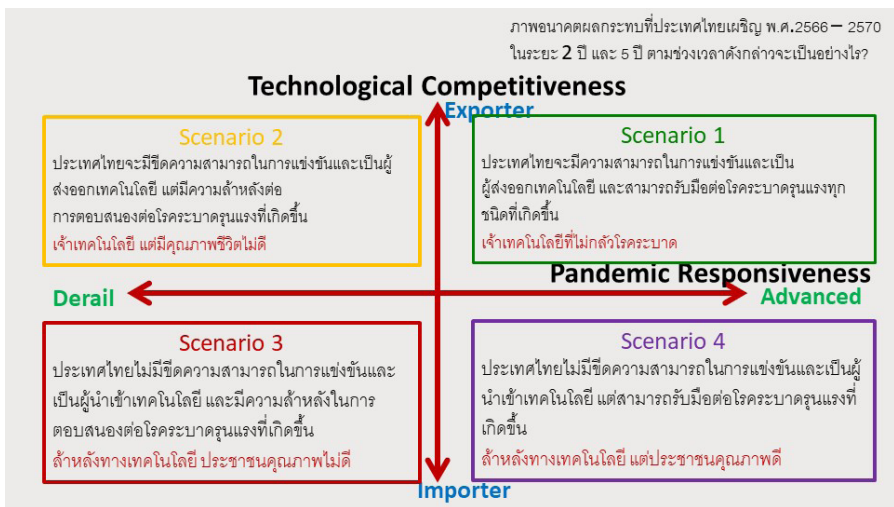
คู่ที่ ๕ (NC5) = Health Service Disruption + ความเชื่อมั่นต่อสถาบันหลัก

คู่ที่ ๖ (NC6) = การเปลี่ยนแปลงระเบียบโลกด้านเศรษฐกิจ + ความเชื่อมั่นต่อสถาบันหลัก

๓.๒ ภาพอนาคตด้านความมั่นคงของประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐

คู่ NC ที่คณะผู้เชี่ยวชาญในที่ประชุม เลือกคือ NC คู่ที่ ๑ เนื่องจากมีความใกล้เคียงกับสถานการณ์ในปัจจุบัน เพื่อนำมาสร้างภาพอนาคต (Scenario Matrix) และเขียนบรรยายภาพอนาคต (Scenario Stories) จึงนำมาเป็นแกน X และแกน Y ในการจัดทำแกน High Impact- High Uncertainty สำหรับการสร้างภาพอนาคต (Scenario Matrix) โดยมีรูปแบบของการตั้งแกน ดังนี้

ภาพที่ ๖ Scenario Stories ทั้ง ๔ ภาพ

Scenario ๑: ชื่อภาพ “Smart Doctor”

“ประเทศไทยเป็น medical hub ด้านสาธารณสุข สามารถช่วยเหลือประเทศเพื่อนบ้าน และเป็นที่ยอมรับของภูมิภาคและเวทีโลก มีระบบการศึกษาที่ดี มีความฉลาดรู้เท่าทัน และมีฝีมือแรงงานชั้นสูง สามารถคิดค้นนวัตกรรมได้ด้วยตัวเอง ทำให้ส่งเสริมพฤติกรรมการดูแลสุขภาพและรับมือกับภัยด้านสาธารณสุขได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีการลงทุนทางการวิจัยและพัฒนา สร้างนวัตกรรมและสามารถผลิตเทคโนโลยีทางการแพทย์ขั้นสูง อาทิ สามารถผลิตวัคซีนใช้ภายในประเทศและส่งออก โดยมีระบบเศรษฐกิจ อุตสาหกรรม และบริการ ทั้งด้านการแพทย์ อุตสาหกรรมดิจิทัลและอาหาร ประเทศมีความมั่นคงด้านอาหาร เศรษฐกิจของประเทศเติบโตบนพื้นฐานนวัตกรรม มีสิ่งแวดล้อมที่ปราศจากมลพิษ เนื่องจากใช้เทคโนโลยีพลังงานสะอาด (Green Energy) ควบคู่กับการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ เพื่อสร้าง resilience และความสามารถในการตอบสนองภาวะวิกฤตที่เกิดจาก pandemic ภายใต้รัฐบาลที่มีเสถียรภาพ บริหารราชการแผ่นดินอย่างโปร่งใส ตามหลักการ Good Governance บนพื้นฐาน E- Governance มีการบูรณาการการทำงานระบอบราชการที่ตอบสนองความต้องการของประชาชนได้ โดยสามารถรับมือกับการแพร่ระบาดของโรคได้อย่างมีประสิทธิภาพ”

Scenario ๒: ชื่อภาพ “ชีวิตดี ชีวีโรค”

“ประเทศไทยก้าวสู่การเป็นผู้นำด้านการส่งออกของเทคโนโลยีทัดเทียมกับประเทศญี่ปุ่นและอินเดีย ภาครัฐมีความพยายามเปลี่ยนแปลงโครงสร้างพื้นฐานและวิถีชีวิตของประชาชนบนความก้าวหน้าและทันสมัยด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม ภาคธุรกิจและอุตสาหกรรมมีการปรับตัวเน้นใช้แรงงานจากเครื่องจักร/AI แทนแรงงานคน ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเสื่อมโทรมลงทางด้านมลพิษทางเสียง มลพิษทางน้ำ และมลพิษทางอากาศ ประชากรกลุ่ม Generation X-Z กลายเป็น Useless Class โดยปริยาย สังคมเกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและความเหลื่อมล้ำสูงขึ้น เกิดการเพิ่มพูนต้นทุนของภาครัฐที่จะต้องดูแล ภาครัฐละเลยการสร้างความร่วมมือในการดูแลประชาชน เช่นการรับมือกับโรคระบาด การพัฒนา

คุณภาพชีวิตอย่างทั่วถึง เสถียรภาพทางการเมืองตกต่ำ สร้างความไม่สมดุลและลด
ทอนความเชื่อมั่นในรัฐบาล เกิดการรวมตัวของประชาชนนำโดยกลุ่ม Generation
X-Z ใช้ความรู้และความสามารถทางเทคโนโลยีเป็นเครื่องมือในการหาข้อเท็จจริง
หรือสร้างข้อมูลที่บิดเบือน เกิดอาชญากรรมทาง Cyber สูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง”

Scenario ๓: ชื่อภาพ “ประเทศเต่าถุย”

“คนรุ่นใหม่ที่มีลักษณะเป็น Techno kids มีความสามารถและความ
ต้องการใช้เทคโนโลยีค่อนข้างสูง เมื่ออยู่ในสภาวะที่ประเทศไม่มีความพร้อมด้าน
การแข่งขันทางเทคโนโลยีย่อมมีความไม่พึงพอใจกับการบริหารงานของรัฐบาล
นำไปสู่การเรียกร้องให้มีการปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานทางด้านเทคโนโลยีให้
ทัดเทียมกับประเทศอื่น บางส่วนที่มีศักยภาพดีก็ไหลออกไปทำงานที่ประเทศอื่น
เมื่อเกิดการระบาดของโรคอุบัติใหม่หรืออุบัติซ้ำ ยิ่งซ้ำเติมสภาวะเศรษฐกิจของ
ประเทศเป็นอย่างมาก เนื่องจากประเทศยังขาดแคลนอุปกรณ์และทรัพยากรทางการแพทย์
แพทย์ ท้ายสุดก็ส่งผลให้เกิดปัญหาทางสังคม และปัญหาทางการเมือง นอกจากนี้
ความเสื่อมถอยทางสาธารณสุข ส่งผลให้เกิดการแย่งชิงการบริการทางการแพทย์
ประชาชนที่มีสถานะดีจะได้รับการบริการอย่างดี ส่วนประชาชนที่ยากจนจะถูก
กีดกันไม่ได้รับการบริการดังกล่าว

การที่ประเทศไทยไม่มีความสามารถในการแข่งขันทางเทคโนโลยีและไม่มี
ขีดความสามารถในการจัดการกับโรคระบาด ส่งผลต่อค่านิยมและความเชื่อมั่นต่อ
สถาบันหลักของชาติเปลี่ยนแปลงไป เช่น การไม่หวงแหนในแผ่นดินเกิด การไม่เชื่อมั่น
ในสถาบันหลัก การชื่นชมความเจริญและความก้าวหน้าของต่างชาติ การเรียกร้อง
สิทธิมากขึ้น หรือเกิดแนวคิดแบบสุดโต่ง เป็นต้น นอกจากนี้สภาพแวดล้อม
ภายนอกประเทศที่มีการไหลของข้อมูลอย่างอิสระ (Free Flow of Information)
จะทำให้เกิดปัญหาอาชญากรรมทางไซเบอร์มากขึ้น เกิดการโฆษณาชวนเชื่อทางด้าน
สุขภาพผ่านโซเชียลมีเดียต่าง ๆ ที่รัฐบาลไม่สามารถควบคุมได้ ระบบโครงสร้างพื้นฐาน

ฐานทางด้านเศรษฐกิจและสังคม เช่น โรงงานไฟฟ้า ขนส่งมวลชน ประปา หรือโรงพยาบาล อาจถูกโจมตีด้วยมัลแวร์เรียกค่าไถ่ นำไปสู่ความซบมุน วุ่นวาย และเกิดการจลาจลได้

สภาวะการณ์ข้างต้นจะทำให้นักลงทุนต่างชาติทบทวนการลงทุน มีการย้ายฐานการผลิตไปยังประเทศอื่น ๆ การเข้ามาลงทุนลดลง สำหรับนักท่องเที่ยวที่เป็นรายได้หลักของประเทศจะเดินทางมายังประเทศไทยลดลง ทำให้ประชาชนไม่มีรายได้ เกิดการว่างงานขนาดใหญ่ ระบบสวัสดิการของรัฐล้มเหลว นำไปสู่ปัญหาสังคม เช่น เกิดความแตกแยก เกิดอาชญากรรม และเกิดปัญหาสมองไหล เป็นต้น

การที่ประเทศไทยไม่มีความสามารถในการแข่งขันในด้านเทคโนโลยีจะทำให้ระบบการบริหารจัดการกับสิ่งแวดล้อมไม่ประสบความสำเร็จ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการบริหารจัดการขยะ ส่งผลต่อการเกิดมลภาวะเป็นพิษ ส่งผลต่อปัญหาทางสาธารณสุข ส่งผลต่อปัญหาสิ่งแวดล้อม ในที่สุดประเทศไทยจะถูกกดดันจากนานาชาติให้แก้ไขปัญหาดังกล่าว นอกจากนั้นประเทศมหาอำนาจอาจเข้ามาแทรกแซงกิจการภายในประเทศ โดยผ่านทางความช่วยเหลือทางด้านสาธารณสุข ส่งผลให้ประชาชนและกลุ่มการเมืองบางกลุ่มไม่พึงพอใจ จนนำไปสู่ความขัดแย้งทางการเมืองและความไร้เสถียรภาพทางการเมือง ทำให้เศรษฐกิจตกต่ำ และการพัฒนาประเทศล่าช้า”

Scenario ๔: ชื่อภาพ “หมอล้างเขา”

“ประเทศไทยเป็นประเทศที่มีความมั่นคงทางสาธารณสุข สามารถรับมือโรคระบาด (Pandemic) ได้อย่างดีเพียงพอพึ่งตนเองและสามารถให้ความช่วยเหลือประเทศอื่นได้ แต่ขาดการพัฒนาด้านนวัตกรรม เป็นเพียงผู้ใช้มากกว่าผู้พัฒนา ภาครัฐมีปัญหา Corruption ไม่ส่งเสริมการคิดและพัฒนาเทคโนโลยี ขาดความเชื่อมั่นจากประชาชน ฐานะของไทยยังอยู่ในระดับประเทศที่ไม่พัฒนา ต้องพึ่งพาวัคซีนจากต่างชาติ รูปแบบของธุรกิจไทยเปลี่ยนเป็นธุรกิจทางด้านสาธารณสุขที่เน้น Health care การแพทย์แผนไทย และการเป็นศูนย์กลางทางด้านสาธารณสุขให้

ภูมิภาค อุตสาหกรรมยังเป็นแบบดั้งเดิม ไม่ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางด้านเทคโนโลยี จึงไม่สามารถเปลี่ยนประเทศไปสู่ Digital ได้ ประเทศไม่หลุดจากกับดักประเทศที่มีรายได้ปานกลาง ยังคงรับมือกับปัญหาสิ่งแวดล้อม ปัญหาขยะ การบริหารจัดการที่ดิน การปล่อยก๊าซเรือนกระจก และการบูรณาการเทคโนโลยีในการแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อมที่ยังมีกฎ ระเบียบ ข้อบังคับที่ล้าหลัง การเมืองขาดเสถียรภาพ และความต่อเนื่อง ส่งผลต่อการเป็นผู้นำด้านเทคโนโลยี ในภูมิภาคมีความอ่อนแอในการป้องกันข้อมูลด้านไซเบอร์ มีค่าใช้จ่ายในการใช้เทคโนโลยีป้องกันข้อมูลด้านสาธารณสุข”

๓.๓ การกำหนดประเด็นยุทธศาสตร์

เมื่อได้ภาพอนาคตทั้ง ๔ ภาพจึงนำมาจัดทำ Strategic Option เพื่อค้นหาประเด็นยุทธศาสตร์ที่ได้จากโอกาส (O: opportunity) และภัยคุกคาม (T: Threat) โดยประเด็นยุทธศาสตร์ที่ได้จากประเด็นที่เป็นโอกาส (O) จะกลายเป็นประเด็นยุทธศาสตร์ที่ใช้เพื่อตอบภาพที่ต้องการจะเป็นในอนาคต ขณะที่ประเด็นที่เป็นภัยคุกคามจะเป็นประเด็นยุทธศาสตร์ที่ใช้เพื่อตอบภาพที่ไม่ต้องการให้เกิดขึ้นในอนาคต ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

Scenario ๑: ชื่อภาพ “Smart Doctor”

Opportunity:
โอกาส	๑) สิ่งแวดล้อมที่ ปราศจากมลพิษและมีพลังงานสะอาด
๒) การอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ
๓) Good Governance
ประเด็นยศ. ภาพที่
ต้องการให้เป็น	๑) ประเทศไทยเป็นประเทศสีเขียว (Green nation)
๒) การปลูกฝังค่านิยมหลักของชาติ

Scenario ๒: ชื่อภาพ “ชีวิตดี ชี้อรค”

Opportunity: โอกาส

- ๑) การเป็นผู้ส่งออกด้านเทคโนโลยี
- ๒) การเติบโตด้านการลงทุนจากต่างชาติ
- ๓) นวัตกรรมมีการคิดค้นเพิ่ม และสร้างรายได้

ประเด็นยศ. ภาพที่
ต้องการ

- ๑) ระบบรัฐสวัสดิการด้านการศึกษา สู่อรรถพยากร
มนุษย์ของชาติ มิติใหม่ (New skills)
- ๒) การเป็นชาติผู้นำด้าน AI ในภูมิภาค

Threat: ภัยคุกคาม

- ๑) ความเหลื่อมล้ำทางสังคม
- ๒) เสถียรภาพทางการเมืองตกต่ำ
- ๓) อาชญากรรมทางไซเบอร์
- ๔) การสร้างข้อมูลที่บิดเบือน
- ๕) คนตกงานเป็นภาระค่าใช้จ่ายของรัฐ
- ๖) การใช้ทรัพยากรด้านอิเล็กทรอนิกส์ (แร่) และ
สิ่งแวดล้อม
- ๗) รัฐละเลยต่อมิติทางด้านสาธารณสุข

ประเด็นยศ. ภาพที่ไม่
ต้องการ

- ๑) การสร้างนวัตกรรมด้านการเกษตรด้วยเทคโนโลยี
บนพื้นฐานเศรษฐกิจพอเพียง
- ๒) ประเทศไทยเป็น medical hub ระดับ
advanced

Scenario ๓: ชื่อภาพ “ประเทศเต่าถุย”

Opportunity: โอกาส

- ๑) ประชาชนมีความกระตือรือร้นด้านการใช้เทคโนโลยี
- ๒) มีการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีให้ทัดเทียมกับประเทศอื่น
- ๓) กลุ่มธุรกิจด้านการแพทย์ แบบ premium
- ๔) กลุ่มธุรกิจให้บริการด้านเทคโนโลยี

ประเด็นยศ. ภาพที่ต้องการ

- ๑) สนับสนุนการสร้าง smart city
- ๒) สร้างความเชื่อมั่นและความรักในสถาบันหลักของชาติเชิงประจักษ์

Threat: ภัยคุกคาม

- ๑) ความเสื่อมถอยทางสาธารณสุข
- ๒) ประเทศไม่มีความพร้อมด้านการแข่งขันด้านเทคโนโลยี
- ๓) การเรียกร้องสิทธิ
- ๔) ความเหลื่อมล้ำทางสังคม ด้านสาธารณสุข
- ๕) สภาพเศรษฐกิจประเทศตกต่ำ
- ๖) เกิดสภาวะสมองไหล

ประเด็นยศ. ภาพที่ไม่ต้องการ

- ๑) ประเทศไทยเป็น medical hub ระดับ advanced
- ๒) การเป็นรัฐสวัสดิการด้านสาธารณสุข
- ๓) ประเทศไทยเป็นประเทศที่มุ่งสู่การสร้างนวัตกรรม

Scenario ๔: ชื่อภาพ “หมอลังเขา”

Opportunity: โอกาส	๑) ศูนย์กลางทางด้านสาธารณสุข ๒) ธุรกิจการแพทย์แผนไทย
ประเด็นยศ. ภาพที่ ต้องการ	๑) ส่งเสริมและสร้างการแพทย์ทางเลือก เชื่อมโยง อาหารไทย การท่องเที่ยว (Wellness) ให้เป็น มาตรฐานสากล
Threat : ภัยคุกคาม	๑) ความเหลื่อมล้ำทางด้านเทคโนโลยี ๒) การบริหารจัดการภาครัฐ/คอร์รัปชัน ๓) อุตสาหกรรมแบบดั้งเดิม ส่งผลให้รายได้ไม่พอเพียง ๔) กฎระเบียบที่ล่าช้า ๕) ขาดเสถียรภาพด้านการเมือง ๕) ค่าใช้จ่ายของภาครัฐด้านสาธารณสุขสูง ๖) การรั่วไหลข้อมูลภายในประเทศ ๗) การรับมือกับปัญหาสิ่งแวดล้อม
ประเด็นยศ. ภาพที่ไม่ ต้องการ	๑) ระบบรัฐสวัสดิการด้านการศึกษา สู่อัฒตยากร มนุษย์ของชาติ มิติใหม่ (New skills) ๒) การปลูกฝังค่านิยมหลักของชาติ ๓) การสร้างนวัตกรรมด้านการเกษตรด้วยเทคโนโลยี บนพื้นฐานเศรษฐกิจพอเพียง ๔) ประเทศไทยเป็นประเทศสีเขียว (Green nation)

โดยสรุปประเด็นยุทธศาสตร์ของภาพอนาคตด้านความมั่นคงที่ประเทศไทย
เผชิญ พ.ศ.๒๕๖๖-๒๕๗๐ แบ่งออกได้ ๕ มิติ ได้แก่ มิติสังคม มิติเทคโนโลยี มิติ
เศรษฐกิจ มิติสิ่งแวดล้อม มิติการเมือง ซึ่งมีรายละเอียดตามมติดังนี้

มิติสังคม (Social)

- ๑) ระบบรัฐสวัสดิการด้านการศึกษา สู่ทรัพยากรมนุษย์ของชาติ มิติใหม่ (New skills)
- ๒) การเป็นรัฐสวัสดิการด้านสาธารณสุข

มิติเทคโนโลยี (Technology)

- ๑) สนับสนุนการสร้าง smart city
- ๒) การเป็นชาติผู้นำด้าน AI ในภูมิภาค
- ๓) ประเทศไทยเป็นประเทศที่มุ่งสู่การสร้างนวัตกรรม

มิติเศรษฐกิจ (Economy)

- ๑) ส่งเสริมและสร้างการแพทย์ทางเลือก เชื่อมโยงอาหารไทย การท่องเที่ยว (Wellness) ให้เป็นมาตรฐานสากล
- ๒) ประเทศไทยเป็น medical hub ระดับ advanced
- ๓) การสร้างนวัตกรรมด้านการเกษตรด้วยเทคโนโลยีบนพื้นฐานเศรษฐกิจพอเพียง

มิติสิ่งแวดล้อม (Environment)

- ๑) ประเทศไทยเป็นประเทศสีเขียว (Green nation)

มิติการเมือง (Politic)

- ๑) การปลูกฝังค่านิยมหลักของชาติ
- ๒) สร้างความเชื่อมั่นและความรักในสถาบันหลักของชาติเชิงประจักษ์
จึงสรุปได้ว่าจากกระบวนการวาดภาพอนาคต (Foresight) พบว่า การเกิดโรคอุบัติใหม่ (จาก DF มิติสิ่งแวดล้อม) และ ความสามารถในการแข่งขันของประเทศ (จาก DF มิติเทคโนโลยี) เป็นแกนหลักในการจัดทำ High Impact – High

Uncertainty สำหรับการจัดทำภาพอนาคต (Scenario Matrix) โดยสามารถกำหนดภาพอนาคตได้ทั้งหมด ๔ ภาพ ได้แก่ ภาพที่ ๑ “Smart Doctor” คือประเทศไทยจะมีความสามารถในการแข่งขันและเป็นผู้ส่งออกเทคโนโลยี และสามารถรับมือต่อโรคระบาดรุนแรงทุกชนิดที่เกิดขึ้น ภาพที่ ๒ “ชีวิตดี ชีวีโรค” คือ ประเทศไทยจะมีขีดความสามารถในการแข่งขันและเป็นผู้ส่งออกประเทศ แต่มีความล้าหลังต่อการตอบสนองต่อโรคระบาดรุนแรงที่เกิดขึ้น ภาพที่ ๓ “ประเทศเต่าถุย” คือ ประเทศไทยไม่มีขีดความสามารถในการแข่งขันและเป็นผู้นำเข้าเทคโนโลยี และมีความล้าหลังในการตอบสนองต่อโรคระบาดรุนแรงที่เกิดขึ้น และภาพที่ ๔ “หมอล้างเขา” คือ ประเทศไม่มีขีดความสามารถในการแข่งขันและเป็นผู้นำเข้าเทคโนโลยี แต่สามารถรับมือต่อโรคระบาดรุนแรงที่เกิดขึ้น จากนั้นได้นำทั้ง ๔ ภาพมากำหนดทางเลือกทางยุทธศาสตร์ (Strategic Options) พบว่ามีประเด็นยุทธศาสตร์ที่น่าสนใจจากทั้ง ๕ มิติ STEEP จำนวน ๑๑ ประเด็น เพื่อนำไปสู่ขั้นตอนกระบวนการต่อไปคือการนำไปเปรียบเทียบกับประเด็นยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคงของประเทศไทย

ส่วนที่ ๔

การเปรียบเทียบภาพอนาคตด้านความมั่นคงของประเทศไทย พ.ศ.

๒๕๖๖-๒๕๗๐

กับยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง

ส่วนที่ ๔

การเปรียบเทียบภาพอนาคตด้านความมั่นคงของประเทศไทย

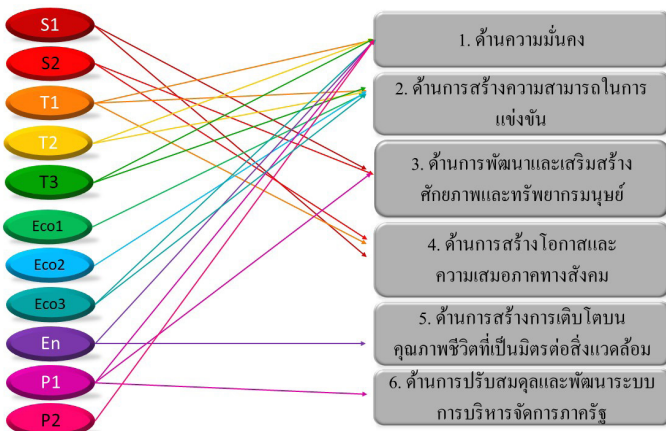
พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐

กับยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง

๔.๑ การเปรียบเทียบกับยุทธศาสตร์ชาติในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๖๕

จากการศึกษาเรื่อง “การวาดภาพอนาคตเชิงยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคงขั้นต้น (Preliminary Security Strategic Foresight): ผ่านระบบออนไลน์ เพื่อเปรียบเทียบกับยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง” ผ่านกระบวนการใช้ Strategic Foresight พบว่าภาพอนาคตทั้ง ๔ ภาพได้นำมาสู่ประเด็นยุทธศาสตร์ที่น่าสนใจจำนวน ๑๑ ข้อ แบ่งตามมิติ STEEP และนำมาเปรียบเทียบกับยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง เพื่อวิเคราะห์หาประเด็นยุทธศาสตร์ที่สอดคล้องและประเด็นยุทธศาสตร์ที่นำเสนอใหม่ โดยมีรายละเอียดดังนี้

ภาพที่ ๗ การแสดงความสัมพันธ์ระหว่างยุทธศาสตร์จากภาพอนาคตด้านความมั่นคงของประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐ กับยุทธศาสตร์ชาติ ๖ ด้าน ในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๖๕

จากภาพแสดงถึงเปรียบเทียบประเด็นยุทธศาสตร์ของการวาดภาพอนาคตด้านความมั่นคง จำนวนทั้งหมด ๑๑ ข้อ กับยุทธศาสตร์ชาติทั้ง ๖ ด้านในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๖๕ โดยมีรายละเอียดดังนี้

๑) ประเด็นยุทธศาสตร์การวาดภาพอนาคตฯ จาก ๕ มิติ จำนวน ๑๑ ประเด็น

(๑) S1 หมายถึง ระบบรัฐสวัสดิการด้านการศึกษา สู่อัฒยากรมนุษย์ของชาติ มิติใหม่ (New skills)

(๒) S2 หมายถึง การเป็นรัฐสวัสดิการด้านสาธารณสุข

(๓) T1 หมายถึง สนับสนุนการสร้าง smart city

(๔) T2 หมายถึง การเป็นชาติผู้นำด้าน AI ในภูมิภาค

(๕) T3 หมายถึง ประเทศไทยเป็นประเทศที่มุ่งสู่การสร้างนวัตกรรม

(๖) Eco1 หมายถึง ส่งเสริมและสร้างการแพทย์ทางเลือกเชื่อมโยงอาหารไทย การท่องเที่ยว (Wellness) ให้เป็นมาตรฐานสากล

(๗) Eco2 หมายถึง ประเทศไทยเป็น medical hub ระดับ advanced

(๘) Eco3 หมายถึง การสร้างนวัตกรรมด้านการเกษตรด้วยเทคโนโลยีบนพื้นฐานเศรษฐกิจพอเพียง

(๙) En หมายถึง ประเทศไทยเป็นประเทศสีเขียว (Green nation)

(๑๐) P1 หมายถึง การปลูกฝังค่านิยมหลักของชาติ

(๑๑) P2 หมายถึง สร้างความเชื่อมั่นและความรักในสถาบันหลักของชาติเชิงประจักษ์

๒) ประเด็นยุทธศาสตร์ชาติ ๖ ด้าน ในช่วงปีพ.ศ.๒๕๖๑-๒๕๖๕

(๑) ด้านความมั่นคง

(๒) ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน

(๓) ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพและทรัพยากรมนุษย์

(๔) ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม

- (๕) ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม
- (๖) ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ

สามารถอธิบายได้ว่าเมื่อเปรียบเทียบประเด็นของยุทธศาสตร์จากภาพอนาคตด้านความมั่นคงของประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐ กับยุทธศาสตร์ชาติ ๖ ด้าน ในช่วงปีพ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๖๕ จะพบว่ามีความสอดคล้องกันในทุกด้าน โดยอธิบายได้ดังนี้

๑) ด้านความมั่นคง มีประเด็นที่สอดคล้อง ๗ ประเด็นได้แก่ (๑) สนับสนุนการสร้าง smart city (๒) การเป็นชาติผู้นำด้าน AI ในภูมิภาค (๓) ประเทศไทยเป็นประเทศที่มุ่งสู่การสร้างนวัตกรรม (๔) การสร้างนวัตกรรมด้านการเกษตรด้วยเทคโนโลยีบนพื้นฐานเศรษฐกิจพอเพียง (๕) ประเทศไทยเป็นประเทศสีเขียว (Green nation) (๖) การปลูกฝังค่านิยมหลักของชาติ และ (๗) สร้างความเชื่อมั่นและความรักในสถาบันหลักของชาติเชิงประจักษ์ กล่าวคือทั้ง ๗ ประเด็นดังกล่าวนี้ จะเป็นสร้างการมีคุณภาพชีวิตที่ดีของประชาชน กินดีอยู่ดี และมีความมั่นคง ประเทศมีบทบาทที่เป็นที่ยอมรับและภาครัฐสามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และมีการยอมรับทั้งในและต่างประเทศ

๒) ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน มีประเด็นที่สอดคล้อง ๖ ประเด็นได้แก่ (๑) สนับสนุนการสร้าง smart city (๒) การเป็นชาติผู้นำด้าน AI ในภูมิภาค (๓) ประเทศไทยเป็นประเทศที่มุ่งสู่การสร้างนวัตกรรม (๔) ส่งเสริมและสร้างการแพทย์ทางเลือกเชื่อมโยงอาหารไทย การท่องเที่ยว (Wellness) ให้เป็นมาตรฐานสากล (๕) ประเทศไทยเป็น medical hub ระดับ advanced และ (๖) การสร้างนวัตกรรมด้านการเกษตรด้วยเทคโนโลยีบนพื้นฐานเศรษฐกิจพอเพียง กล่าวคือ ทั้ง ๖ ประเด็นนี้จะช่วยเสริมสร้างประเทศในด้านเศรษฐกิจส่งเสริมการส่งออกและผลิตสินค้าด้วยนวัตกรรมและเทคโนโลยีและพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้วยความสามารถเทคโนโลยี

๓) ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพและทรัพยากรมนุษย์ มีประเด็นที่สอดคล้อง ๓ ประเด็นได้แก่ (๑) ระบบรัฐสวัสดิการด้านการศึกษาสู่ทรัพยากรมนุษย์ของชาติ มิติใหม่ (New skills) (๒) การเป็นรัฐสวัสดิการด้านสาธารณสุข และ (๓) การปลูกฝังค่านิยมหลักของชาติ โดยทั้งสามประเด็นนั้น จะช่วยส่งเสริมและพัฒนาประชากรให้เป็นคนเก่ง มีคุณภาพ เพื่อรองรับสู่การเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของสังคมโลก

๔) ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม มีประเด็นที่สอดคล้อง ๓ ประเด็นได้แก่ (๑) ระบบรัฐสวัสดิการด้านการศึกษาสู่ทรัพยากรมนุษย์ของชาติ มิติใหม่ (New skills) (๒) การเป็นรัฐสวัสดิการด้านสาธารณสุข และ (๓) สนับสนุนการสร้าง smart city ซึ่งทั้งสามประเด็นนั้น สร้างโอกาสในการเข้าถึงสิ่งต่างๆ ที่ควรได้รับจากภาครัฐ คือการลดความเหลื่อมล้ำและสร้างความเท่าเทียม รวมไปถึงการมีสภาพแวดล้อมที่มีความทันสมัยเชื่อมต่อทุกการสื่อสารและการเดินทาง ง่ายต่อการกระจายความเจริญสู่พื้นที่อื่น ๆ เพื่อสร้างขีดความสามารถของประชาชน ชุมชน ในแต่ละท้องถิ่นไปสู่การพัฒนาทั้งคุณภาพชีวิตและสังคม

๕) ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม มีประเด็นที่สอดคล้อง ๑ ประเด็น คือ ประเทศไทยเป็นประเทศสีเขียว (Green nation) กล่าวคือ การเป็นประเทศที่สีเขียวนั้น จะเป็นการสร้างเสริมคุณภาพชีวิตให้หลายด้าน ทั้งสุขภาพจากการมีอากาศที่ดีลดมลพิษ การส่งเสริมและสร้างสรรค์พื้นฐานของการใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมไปถึงการอนุรักษ์เพื่อส่งต่อประโยชน์ให้คนรุ่นต่อไป สร้างความสมดุลและยั่งยืนให้แก่ประชาชน สังคมและประเทศ

๖) ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ มีประเด็นที่สอดคล้อง ๑ ประเด็น คือ การปลูกฝังค่านิยมหลักของชาติ กล่าวคือ หากประชาชนภายในประเทศมีคุณธรรมและประพฤติปฏิบัติตนตามแนวทางของค่านิยม

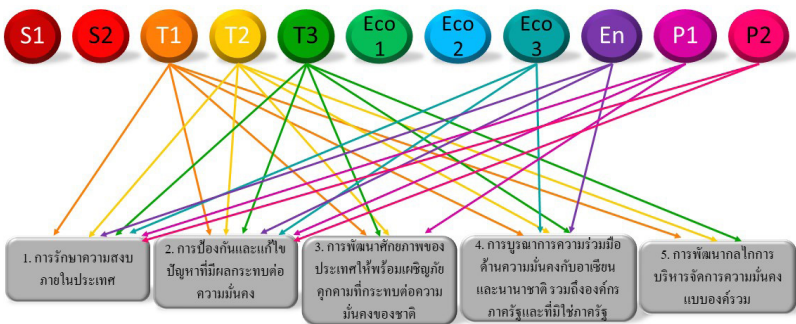
หลักของชาติอย่างมั่นคง เมื่อประชาชนที่ได้มาทำหน้าที่เป็นเจ้าหน้าที่รัฐที่ปฏิบัติตนอยู่บนหลักค่านิยมชาติอยู่เสมออันจะช่วยสร้างให้การดำเนินงานของภาครัฐมีความโปร่งใส และเข้าถึงประชาชนได้อย่างทั่วถึงและเท่าเทียม

จากการเปรียบเทียบจะเห็นได้ว่ายุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคงกับประเด็นยุทธศาสตร์จากภาพอนาคตด้านความมั่นคงของประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐ มีจำนวนประเด็นที่สอดคล้องกันมากที่สุด ซึ่งอาจกล่าวได้ว่า ประเด็นด้านความมั่นคง เป็นปัจจัยพื้นฐานหลักที่ครอบคลุมหลายองค์ประกอบสามารถช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตทั้งของบุคคล สังคม ประเทศ ให้มั่นคงและยั่งยืน

๔.๒ การเปรียบเทียบกับยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง

ภาพที่ ๘ การแสดงความสัมพันธ์ระหว่างยุทธศาสตร์จากภาพอนาคตด้านความมั่นคงของประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐ กับยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง

จากภาพแสดงถึงเปรียบเทียบประเด็นยุทธศาสตร์ของการวาดภาพอนาคตด้านความมั่นคง จำนวนทั้งหมด ๑๑ ข้อ กับยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง โดยมีรายละเอียดดังนี้

๑) ประเด็นยุทธศาสตร์การวาดภาพอนาคตฯ จาก ๕ มิติ STEEP จำนวน ๑๑ ประเด็น

(๑) S1 หมายถึง ระบบรัฐสวัสดิการด้านการศึกษา สู่ทรัพยากรมนุษย์ของชาติ มิติใหม่ (New skills)

(๒) S2 หมายถึง การเป็นรัฐสวัสดิการด้านสาธารณสุข

(๓) T1 หมายถึง สนับสนุนการสร้าง smart city

(๔) T2 หมายถึง การเป็นชาติผู้นำด้าน AI ในภูมิภาค

(๕) T3 หมายถึง ประเทศไทยเป็นประเทศที่มุ่งสู่การสร้างนวัตกรรม

(๖) Eco1 หมายถึง ส่งเสริมและสร้างการแพทย์ทางเลือกเชื่อมโยงอาหารไทย การท่องเที่ยว (Wellness) ให้เป็นมาตรฐานสากล

(๗) Eco2 หมายถึง ประเทศไทยเป็น medical hub ระดับ advanced

(๘) Eco3 หมายถึง การสร้างนวัตกรรมด้านการเกษตรด้วยเทคโนโลยีบนพื้นฐานเศรษฐกิจพอเพียง

(๙) En หมายถึง ประเทศไทยเป็นประเทศสีเขียว (Green nation)

(๑๐) P1 หมายถึง การปลูกฝังค่านิยมหลักของชาติ

(๑๑) P2 หมายถึง สร้างความเชื่อมั่นและความรักในสถาบันหลักของชาติเชิงประจักษ์

๒) ประเด็นยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคงในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๖๕

(๑) การรักษาความสงบภายในประเทศ

(๒) การป้องกันและแก้ไขปัญหาที่มีผลกระทบต่อความมั่นคง

(๓) การพัฒนาศักยภาพของประเทศให้พร้อมเผชิญภัยคุกคามที่กระทบต่อความมั่นคงของชาติ

(๔) การบูรณาการความร่วมมือด้านความมั่นคงกับอาเซียนและนานาชาติ รวมถึงองค์กรภาครัฐและที่มิใช่ภาครัฐ

(๕) การพัฒนากลไกการบริหารจัดการความมั่นคงแบบองค์รวม

๔.๓ การอธิบายความสอดคล้อง

จากการเปรียบเทียบประเด็นยุทธศาสตร์ของการวาดภาพอนาคตฯ ด้านความมั่นคงพบว่ามีประเด็นที่มีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง ในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๖๕ อยู่ทั้งหมด ๗ ประเด็น ซึ่งอธิบายเรียงลำดับตามแผนย่อยภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคงได้ดังนี้

๔.๓.๑ สนับสนุนการสร้าง smart city (T1)

สอดคล้องและสนับสนุนกับประเด็นยุทธศาสตร์ ๕ ประเด็นได้แก่ (๑) การรักษาความสงบภายในประเทศ (๒) การป้องกันและแก้ไขปัญหาที่มีผลกระทบต่อความมั่นคง (๓) การพัฒนาศักยภาพของประเทศให้พร้อมเผชิญภัยคุกคามที่กระทบต่อความมั่นคงของชาติ (๔) การบูรณาการความร่วมมือด้านความมั่นคงกับอาเซียนและนานาชาติ รวมถึงองค์กรภาครัฐและที่มีใช้ภาครัฐ และ (๕) การพัฒนาглобалการบริหารจัดการความมั่นคงแบบองค์รวม กล่าวคือ

ระบบ Smart City จะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการประเทศผ่านการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อกระจายโอกาสในการเข้าถึงแหล่งข่าวที่ชัดเจนและถูกต้อง เพื่อเสริมสร้างให้ทุกภาคส่วนมีความเข้มแข็ง และตระหนักถึงความมั่นคง การสร้างเครื่องมือเพื่อเฝ้า ติดตาม หรือป้องกันภัยอันตรายที่จะเข้ามาสู่กรานประเทศ โดยจะต้องอยู่ภายใต้การบูรณาการความร่วมมือของทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐ เอกชน ภาคประชาสังคม รวมไปถึงการร่วมมือกับต่างประเทศ โดยเฉพาะประเทศเพื่อนบ้านในอาเซียน แบ่งปันข้อมูลกันอย่างเหมาะสม เพื่อใช้ทรัพยากรในประเทศอย่างคุ้มค่าและสร้างสรรค์เพื่อให้ประเทศขับเคลื่อนด้วยเทคโนโลยีได้อย่างเต็มความสามารถ

๔.๓.๒ การเป็นชาติผู้นำด้าน AI ในภูมิภาค (T2)

สอดคล้องและสนับสนุนกับประเด็นยุทธศาสตร์ ๕ ประเด็น ได้แก่

(๑) การรักษาความสงบภายในประเทศ (๒) การป้องกันและแก้ไขปัญหามีผลกระทบต่อความมั่นคง (๓) การพัฒนาศักยภาพของประเทศให้พร้อมเผชิญภัยคุกคามที่กระทบต่อความมั่นคงของชาติ (๔) การบูรณาการความร่วมมือด้านความมั่นคงกับอาเซียนและนานาชาติ รวมถึงองค์กรภาครัฐและที่มีไม่ภาครัฐ และ(๕) การพัฒนา กลไกการบริหารจัดการความมั่นคงแบบองค์รวม กล่าวคือ

เป็นทางเลือกใหม่ของการแก้ไขปัญหาที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงภายในประเทศได้อย่างดีและมีประสิทธิภาพ เพราะเป็นระบบที่สามารถคิดและกระทำได้เหมือนมนุษย์ ลดการใช้บุคคล ลดการสูญเสียเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน อีกทั้ง AI ยังมีประสิทธิภาพอย่างมากบนอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ และการสื่อสารเชื่อมต่อบริหารต่าง ๆ เข้าไว้ด้วยกันเชื่อมต่อการสื่อสารของหน่วยงานทุกภาพส่วน สร้างความสะดวกรวดเร็วต่อการแจ้งเหตุหรือระงับเหตุอันเป็นอันตรายต่อความมั่นคง หากประเทศสามารถก้าวสู่การเป็นผู้นำด้าน AI ได้จะยิ่งเพิ่มโอกาสในการสร้างความร่วมมือระหว่างประเทศเพื่อพัฒนาระบบเทคโนโลยีนวัตกรรม Disruption ทุกระบบเข้าด้วยกัน ทั้งการสื่อสาร การขนส่งโลจิสติกส์ การแพทย์ การค้า การศึกษาและอื่นๆ อีกมากมาย สร้างความเข้มแข็งภายในประเทศ ลดการแทรกแซงจากชาติมหาอำนาจ และลดความเสี่ยงต่อการสร้างผลประโยชน์ที่กระทบต่อความมั่นคง

๔.๓.๓ ประเทศไทยเป็นประเทศที่มุ่งสู่การสร้างนวัตกรรม (T3)

สอดคล้องและสนับสนุนกับประเด็นยุทธศาสตร์ ๕ ประเด็น ได้แก่

(๑) การรักษาความสงบภายในประเทศ (๒) การป้องกันและแก้ไขปัญหามีผลกระทบต่อความมั่นคง (๓) การพัฒนาศักยภาพของประเทศให้พร้อมเผชิญภัยคุกคามที่กระทบต่อความมั่นคงของชาติ (๔) การบูรณาการความร่วมมือด้านความมั่นคงกับ

อาเซียนและนานาชาติ รวมถึงองค์กรภาครัฐและที่มีใช้ภาครัฐ และ (๕) การพัฒนา กลไกการบริหารจัดการความมั่นคงแบบองค์รวม กล่าวคือ

ด้วยกระแสโลกาภิวัตน์เป็นตัวกระตุ้นให้ประเทศเตรียมพร้อม รับมือกับการเปลี่ยนแปลงของโลก ที่มีการเข้ามาของเทคโนโลยีมากขึ้น โดยการวาง พื้นฐานก่อนการมุ่งเน้นสู่การสร้างนวัตกรรมด้วยการบูรณาการความร่วมมือของ ทุกภาคส่วน พัฒนานวัตกรรมให้ขับเคลื่อนด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่ ๆ ให้ บุคลากรสามารถปรับตัวในการทำงานและเกิดความคุ้นชิน และส่งต่อสู่การนำไปใช้ บริการประชาชน เพื่อให้พัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนให้ดีขึ้น ลดปัญหาความ เหลื่อมล้ำ นอกจากนี้การขับเคลื่อนประเทศด้วยนวัตกรรมทันสมัยยังเป็นการดึงดูด การลงทุนจากต่างประเทศ และการสร้างความร่วมมือต่าง ๆ ยกระดับฐานเศรษฐกิจ ของประเทศให้ดีขึ้น เพื่อมีทุนในการต่อยอดสร้างนวัตกรรมเพื่อเฝ้าระวังและการ ป้องกันภัยคุกคาม การวางระบบฐานข้อมูลข่าวกรอง รวมไปถึงเพื่อดูแลรักษา ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ดังนั้นการมุ่งสู่การสร้างนวัตกรรมจะเป็นตัวช่วย ในการขับเคลื่อนให้ประเทศเข้มแข็งและเกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน

๔.๓.๔ การสร้างนวัตกรรมด้านการเกษตรด้วยเทคโนโลยีบนพื้นฐาน เศรษฐกิจพอเพียง (Eco3)

สอดคล้องและสนับสนุนกับประเด็นยุทธศาสตร์ ๓ ประเด็นได้แก่ (๑) การรักษาความสงบภายในประเทศ (๒) การป้องกันและแก้ไขปัญหามีผลกระทบต่อความมั่นคง และ (๓) การบูรณาการความร่วมมือด้านความมั่นคงกับอาเซียนและ นานาชาติ รวมถึงองค์กรภาครัฐและที่มีใช้ภาครัฐ กล่าวคือ

สภาพสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วจึงทำให้ภาค อุตสาหกรรมเข้ามามีบทบาทมากขึ้น เกิดการสร้างเทคโนโลยีและนวัตกรรมจำนวนมากมาแทนที่การทำงานของคน รวมมาถึงภาคการเกษตร จึงมีการ มีการนำเข้า เครื่องจากต่างประเทศ ประชาชนบางส่วนไม่มีทุนทรัพย์ที่เพียงพอ เกิดปัญหาต่าง ๆ

ขึ้นภายในประเทศ ทั้งปัญหาสังคมจากความเครียดและปัญหาเศรษฐกิจภาระหนี้สินของชาวเกษตรกร หากประเทศไทยมีบูรณาการการทำงานของทุกภาคส่วนเข้ามาระดมความสามารถและเงินทุนทั้งหน่วยงานภาครัฐ เอกชน ภาคประชาสังคมรวมไปถึงการสร้างข้อตกลงหรือความร่วมมือระหว่างประเทศในการทำงานการสร้างสรรค์นวัตกรรมด้านการเกษตร จะช่วยลดต้นทุนการผลิตให้แก่ชาวเกษตรกรเพิ่มผลผลิตและคุณภาพของสินค้า ดังนั้นการสร้างนวัตกรรมบนพื้นฐานของเศรษฐกิจพอเพียงจะสามารถขับเคลื่อนประเทศได้อย่างเข้มแข็ง โดยที่ประชาชนมีกินมีใช้ ไม่เดือดร้อนผู้อื่น เกิดความสงบภายในประเทศอย่างยั่งยืนสามารถบรรลุตามประเด็นยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคงได้อย่างดี

๔.๓.๕ ประเทศไทยเป็นประเทศสีเขียว (Green nation) (En)

สอดคล้องและสนับสนุนกับประเด็นยุทธศาสตร์ ๓ ประเด็น ได้แก่ (๑) การรักษาความสงบภายในประเทศ (๒) การป้องกันและแก้ไขปัญหาที่มีผลกระทบต่อความมั่นคง และ (๓) การบูรณาการความร่วมมือด้านความมั่นคงกับอาเซียนและนานาชาติ รวมถึงองค์กรภาครัฐและที่มีใช้ภาครัฐ กล่าวคือ

ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็นปัจจัยสำคัญต่อการดำรงชีวิตหากประเทศขาดการดูแล ส่งเสริมหรือจัดสรรอย่างเท่าเทียมอาจนำมาสู่ปัญหาภายในประเทศได้ดังนั้นประเทศสีเขียวจึงเป็นทางเลือกสำคัญต่อการส่งเสริมและสนับสนุนประเด็นยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคงเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชากรภายในประเทศ เช่น แนวทางการใช้พลังงานหมุนเวียน กฎหมายเพื่อสิ่งแวดล้อม การบริหารจัดการขยะการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ เป็นต้น ทั้งนี้การเป็นประเทศสีเขียวจะต้องเกิดจากการพัฒนาและเสริมสร้างของทุกภาคส่วน ร่วมมือและตระหนักถึงความสำคัญของธรรมชาติ และยังสนับสนุนในประเด็น การป้องกันและแก้ไขปัญหาที่มีผลกระทบต่อความมั่นคง โดยการสร้างเสริมให้เจ้าหน้าที่ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน หรือภาคประชาชนเข้าที่มีขีดความสามารถที่เหมาะสมเข้ามามีบทบาท

ดำเนินการต่าง ๆ เพื่อรักษาและสอดส่องดูแลอย่างต่อเนื่อง สร้างความตระหนักรู้ให้แก่ประชาชนในเรื่องการให้ความสำคัญกับคุณค่าทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประเทศ รวมไปถึงการบูรณาการความร่วมมือระหว่างประเทศเพื่อกำหนดอนุสัญญาด้านสิ่งแวดล้อมเพื่อรักษาทรัพยากรอันล้ำค่าของโลก

๔.๓.๖ การปลูกฝังค่านิยมหลักของชาติ (P1)

สอดคล้องและสนับสนุนกับประเด็นยุทธศาสตร์ ๓ ประเด็น ได้แก่ (๑) การรักษาความสงบภายในประเทศ (๒) การป้องกันและแก้ไขปัญหาที่มีผลกระทบต่อความมั่นคง และ (๓) การพัฒนาศักยภาพของประเทศให้พร้อมเผชิญภัยคุกคามที่กระทบต่อความมั่นคงของชาติ กล่าวคือ

หลักปฏิบัติของหน้าที่พลเมือง คือ รู้สิทธิ รู้หน้าที่ รักษาดี และสถาบัน มีความสำคัญอย่างมากเพื่อสร้างความตระหนัก สร้างความรัก และความภาคภูมิใจที่มีต่อชาติและสถาบัน อนึ่งยังเป็นการสร้างความสามัคคีปรองดองของคนในชาติ เพื่อนำมาซึ่งความสงบสุขและสันติในประเทศ เพราะเมื่อคนไทยมีพื้นฐานของจิตสำนึกและความจงรักภักดีต่อสถาบันหลักของชาติ จะสามารถผนึกกำลังในความพร้อมเพื่อปกป้องประเทศจากภัยคุกคาม

๔.๓.๗ สร้างความเชื่อมั่นและความรักในสถาบันหลักของชาติเชิงประจักษ์ (P2)

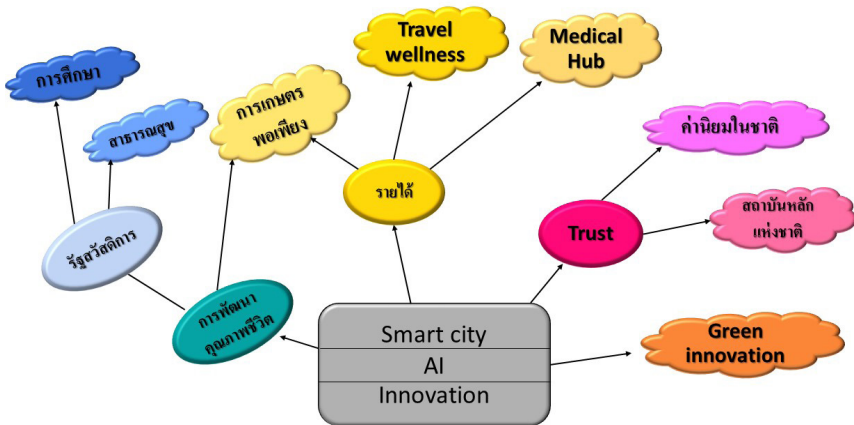
สอดคล้องและสนับสนุนกับประเด็นยุทธศาสตร์ ๒ ประเด็น ได้แก่ (๑) การรักษาความสงบภายในประเทศ และ (๒) การป้องกันและแก้ไขปัญหาที่มีผลกระทบต่อความมั่นคง กล่าวคือ

การพัฒนาและเสริมสร้างความจงรักภักดีต่อสถาบันหลักของชาติ เนื่องจากสถาบันหลักนั้นเป็นตั้งศูนย์รวมจิตใจของประชาชน สร้างความสุขและความปลอดภัยทั้งในชีวิตและทรัพย์สิน ดังนั้นการสร้างเชื่อมั่นและความรักต่อ

สถาบันหลักของชาติจึงเป็นประเด็นสำคัญเพื่อให้คนในประเทศชาติมีจิตสำนึกรัก และหวงแหน มุ่งจงรักภักดี พร้อมธำรงรักษาไว้ซึ่งสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ให้เป็นสิ่งยึดเหนี่ยวและศูนย์รวมจิตใจให้เป็นอันหนึ่งเดียวกัน ของคนทั้งชาติ เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็ง ความสงบเรียบร้อยและนำมาซึ่งสันติสุข ของประชาชนและประเทศชาติ

จากการเปรียบเทียบพบว่าประเด็นยุทธศาสตร์ของการวาดภาพอนาคตฯ ด้านความมั่นคงที่สอดคล้องกับประเด็นยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคงครบทั้ง ๕ ข้อ ได้แก่ การสนับสนุนการสร้าง smart city (T1) การเป็นชาติผู้นำด้าน AI ในภูมิภาค (T2) และประเทศไทยเป็นประเทศที่มุ่งสู่การสร้างนวัตกรรม (T3) ซึ่งเป็นที่สังเกตได้ว่า ๓ ประเด็นมีความเชื่อมโยงกันภายในตัวเองและตั้งอยู่บนความสามารถของเทคโนโลยี โดยเมื่อพิจารณาแล้วพบว่า ๓ ประเด็นดังกล่าวสามารถเชื่อมโยงและสนับสนุนกับประเด็นที่มีความแตกต่างกับประเด็นยุทธศาสตร์ชาติ ด้านความมั่นคงซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ภาพที่ ๙ การแสดงความสัมพันธ์การเชื่อมโยง Smart city กับประเด็นยุทธศาสตร์ของการวาดภาพอนาคตฯด้านความมั่นคง

จากแผนภาพการเปรียบเทียบข้อสังเกตว่า มิติด้านเทคโนโลยี สอดคล้องโดยตรงกับทุกประเด็นโดยมีลักษณะของความสัมพันธ์ที่ช่วยให้บรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง ในลักษณะของการพัฒนาไปสู่การเป็น Smart city^{๑๔} หรือ เมืองอัจฉริยะซึ่งขับเคลื่อนด้วยระบบปัญญาประดิษฐ์ ใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่ทันสมัยและชาญฉลาด เพื่อเพิ่มศักยภาพในการบริหารจัดการของภาครัฐ รวมไปถึงภาคเอกชนและภาคประชาชน โดยประโยชน์ของการเป็น Smart city นั้นจะช่วยลดค่าใช้จ่าย ประหยัดทรัพยากรในประเทศ อาทิ คน เงินลงทุน และเวลาเป็นต้น และยังสามารถช่วยลดปัญหาการทำลายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยมีรายละเอียดดังนี้

(๑) การพัฒนาคุณภาพชีวิต ด้วยความสามารถของเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่มีความทันสมัยและชาญฉลาด อย่างเช่น เทคโนโลยี Blockchain ที่จะเสริมสร้างและพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชากรให้ดีขึ้นได้ผ่านการช่วยเหลือของรัฐบาล (Smart Governance) ในรูปแบบของรัฐสวัสดิการ ช่วยกระจายทรัพยากรและสร้างโอกาสในการเข้าถึงสิทธิ การช่วยเหลือต่าง ๆ อย่างทั่วถึง เช่น ด้านสาธารณสุข ด้านการด้านการศึกษา การสร้างอาชีพควบคู่กับการใช้นวัตกรรมก่อให้เกิดทักษะใหม่ๆ เป็นต้น

(๒) การสร้างรายได้ โดยการส่งเสริมและพัฒนาเศรษฐกิจ ด้วยรูปแบบ Digital (Smart Economy) ที่จะช่วยเพิ่มศักยภาพโดยเฉพาะภาคอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ซึ่งเป็นแหล่งรายได้หลักของประเทศให้สามารถบริหารจัดการต้นทุนหรือทรัพยากรในพื้นที่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด อาทิ การสร้างการท่องเที่ยวแบบ Wellness หรือการเป็นศูนย์กลางทางการแพทย์ด้วย Medical Hub มีส่วนช่วยพัฒนาเศรษฐกิจในทุกพื้นที่ โดยกระจายความเจริญและโอกาสอย่างทั่วถึง และยังสามารถลดปัญหาการย้ายถิ่นหรือปัญหาประชากรเมืองหนาแน่น

^{๑๔} ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน).ม.ป.ป. Smart City คืออะไร? ต้องมีองค์ประกอบอะไรบ้าง (ออนไลน์).

สืบค้นเมื่อ ๖ สิงหาคม ๒๕๖๔. แหล่งที่มา <https://www.scb.co.th/th/personal-banking/stories/life-style/smart-city.html>

(๓) การส่งเสริมและพัฒนาทุนมนุษย์บนพื้นฐานของความค่านิยมและความเชื่อ (Trust) ผ่านระบบ Smart People โดยที่ระบบเทคโนโลยีมุ่งพัฒนาและสร้างองค์ความรู้และทักษะของสิ่งแวดล้อม ที่มีประโยชน์ต่อการดำรงชีวิต สร้างความรู้สึกรักชาติที่หวงแหนในประเทศของตน เกิดจิตสำนึกที่จะดำรงรักษาประเทศไว้ไม่ให้เกิดความเสียหายหรือปัญหาทั้งภายในและภายนอก ขยายโอกาสในการเข้าถึงเพื่อลดความเหลื่อมล้ำ และเมื่อประชาชนมีความสำนึกรักในประเทศของตน จะนำไปสู่การมีส่วนร่วมภายในประเทศได้ง่ายมากขึ้น

(๔) การพัฒนาประเทศสีเขียว ด้วยระบบ Smart Environment เป็นการใช้ระบบเทคโนโลยีที่ชาญฉลาดและทันสมัยบริหารจัดการสภาพแวดล้อมภายในประเทศ โดยไม่ให้เกิดผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เช่น แนวทางการจัดการและการบริหารน้ำ การควบคุมมลพิษทั้งในอากาศ ในน้ำ และในพื้นที่ดิน รวมไปถึงการคัดคิดกระบวนการเฝ้าระวังภัยธรรมชาติ เพื่อแจ้งเตือนให้ประชาชนเตรียมพร้อม เพื่อลดความเสียหายที่อาจจะเกิดขึ้น

จากที่กล่าวมา Smart City เป็นกลไกที่ส่งเสริมและสนับสนุนตั้งแต่ระดับบุคคล สังคมและประเทศชาติ ด้วยความสามารถของเทคโนโลยีเป็นเสมือนการสร้างเครือข่ายเชื่อมโยงทุกมิติเข้ามาด้วยกัน นำไปสู่การบรรลุยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง อีกทั้งยังเป็นข้อมูลเบื้องต้นในการต่อยอดการการวาดภาพอนาคตฯ ด้านความมั่นคงในโอกาสหน้าได้

๔.๔ ข้อเสนอแนะ

๑. สำหรับการกำหนดยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคงในห้วงปี ๒๕๖๖-๒๕๗๐ หน่วยงานด้านความมั่นคงยังควรให้ความสำคัญ ประเด็นยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคงที่ดำเนินการมาแล้วในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๖๕ จำนวน ๕ ประเด็น ได้แก่ (๑) การรักษาความสงบภายในประเทศ (๒) การป้องกันและแก้ไขปัญหาที่มีผลกระทบต่อความมั่นคง (๓) การพัฒนาศักยภาพของประเทศให้พร้อมเผชิญภัย

คุกคามที่กระทบต่อความมั่นคงของชาติ (๔) การบูรณาการความร่วมมือด้านความมั่นคงกับอาเซียนและนานาชาติ รวมถึงองค์กรภาครัฐและที่มิใช่ภาครัฐ และ (๕) การพัฒนากลไกการบริหารจัดการความมั่นคงแบบองค์รวม

๒. ประเด็นยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคงสำหรับช่วงปี ๒๕๖๖-๒๕๗๐
หน่วยงานด้านความมั่นคงควรให้ความสำคัญเพิ่มเติม คือ (๑) ระบบรัฐสวัสดิการด้านการศึกษา สู่ทรัพยากรมนุษย์ของชาติ มิติใหม่ (New skills) (๒) การเป็นรัฐสวัสดิการด้านสาธารณสุข (๓) ส่งเสริมและสร้างการแพทย์ทางเลือกเชื่อมโยงอาหารไทย การท่องเที่ยว (Wellness) ให้เป็นมาตรฐานสากลและ (๔) ประเทศไทยเป็น medical hub ระดับ advanced เนื่องจาก ทั้ง ๔ ประเด็นนี้จะมีส่วนช่วยในการสร้างความพร้อมให้แก่ประชาชนในการรับมือกับสถานการณ์ต่าง ๆ ในอนาคต โดยการสร้างสุขภาวะที่ดี มีความเท่าเทียม ลดความเหลื่อมล้ำ มีการกระจายรายได้และผลักดันให้ประเทศมีความน่าเชื่อถือและนำลงทุนซึ่งจะส่งผลต่อความมั่นคงที่เป็นแบบองค์รวม

๓. ประเด็นยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคงสำหรับช่วงปี ๒๕๖๖-๒๕๗๐
หน่วยงานด้านความมั่นคงควรให้ความสำคัญเพิ่มเติมอย่างยิ่งคือประเด็นของเทคโนโลยี เช่น (๑) การเป็น Smart City (๒) การเป็นชาติผู้นำด้าน AI ในภูมิภาค และ (๓) การเป็นประเทศที่มุ่งสร้างนวัตกรรม เป็นต้น เนื่องจากในอนาคตอันใกล้เทคโนโลยีจะเริ่มเข้ามามีบทบาทมากขึ้นในทุกๆ มิติ รวมถึงงานด้านความมั่นคง ดังนั้นจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับประเด็นต่าง ๆ เช่นนี้

บรรณานุกรม

- Asiatimes. (2020). **China leapfrogs world with first 6G experimental satellite.** Online. Retrieved November 11, 2020. from <https://asiatimes.com/2020/11/china-leapfrogs-world-with-first-6g-experimental-satellite>
- BBC NEWS. (2020). **How artificial intelligence may be making you buy things.** Online. Retrieved November 17,2020. from <https://www.bbc.com/news/technology-54522442>
- BBC Thai. (๒๕๖๓). **อาร์เจนตินาผ่านกฎหมายเก็บภาษีคนรวย 12,000 คน เพื่อมาใช้สู้โรคระบาด.** (ออนไลน์). สืบค้นเมื่อ ๗ ธันวาคม ๖๓ แหล่งที่มา <https://www.bbc.com/thai/international-55204891>
- Coates, JF.(1985). **Foresight in Federal Government Policy Making Future Research Quarterly**, 129-153 อ้างถึงใน อมรเทพ โภมูทานนท์ . การศึกษาความเชื่อมโยงของการมองอนาคตเชิงกลยุทธ์กับการพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ของอุตสาหกรรมเครื่องตี๋มในประเทศไทย. ปริญญาการจัดการมหาบัณฑิต วิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยมหิดล.
- Damian Carrington .(2021). **Climate crisis pushing great white sharks into new waters** Online. Retrieved Marc 9,2021. from <https://www.theguardian.com/environment/2021/feb/09/Climate-crisis-pushing-great-white-sharks-into-new-waters>
- Hanna Ziady.(2021). **New Zealand bill would require banks to disclose climate risks, in a world first** Online. Retrieved April 10,2021 from <https://edition.cnn.com/2021/04/13/Investing/new-zealand-climate-change-law/index.html>

Martin Abbugao. (2020). **Singapore’s world-first face scan plan sparks privacy fears.** Retrieved November 6, 2020, from Tech Xplore Website: <https://techxplore.com/news/2020-10-singapore-world-first-scan-privacy.html>

Misterban. (๒๕๖๔). **เกิดเหตุบานปลายจากกลุ่มผู้สนับสนุนนับสนุนประธานาธิบดี โดนัลด์ ทรัมป์ บุกเข้ายึดรัฐสภา.**(ออนไลน์) สืบค้นเมื่อ ๗ มกราคม ๒๕๖๔ แหล่งที่มา <https://misterban.com/whatsapp/>

Politico Magazine. (2020). **Coronavirus Will Change the World Permanently.** Here’s How. Retrieved December 3, 2020, from Politico Magazine Website:<https://www.politico.com/news/magazine/2020/03/19/coronavirus-effect-economy-life-society-analysis-covid-135579>

Prachachat. (๒๕๖๔). **ไบเดน ‘เอาคืน’ สหราชอาณาจักร หลังเก็บ ‘ภาษีดิจิทัล’ ยักษ์เทศ.**(ออนไลน์) สืบค้นเมื่อ ๖ เมษายน ๖๔. แหล่งที่มา<https://www.prachachat.net/world-news/news-641853>

Rob Picheta and Ivana Kottasová. (2020). **Scotland becomes first country to make tampons and pads available for free.** Retrieved December 3, 2020, from Cable News Network Website: <https://edition.cnn.com/2020/11/24/uk/scotland-period-products-vote-scli-gbr-intl/index.html>

VOA Thai. (๒๕๖๔). **รัสเซียยกเลิกอาชีพที่สตรีห้ามทำหลายร้อยตำแหน่ง ยุติการกีดกันทางเพศ.** (ออนไลน์). สืบค้นเมื่อ ๙ มีนาคม ๒๕๖๔ แหล่งที่มา <https://www.voathai.com/a/russia-ends-bans-on-hundreds-of-jobs-previously-unavailable-for-women03042021/5801993.html>

ml?fbclid=IwARVEQnwlACHNLTlHKMJcvE6mdHtN2feznZrXpU-
nynFcGnxilhdCLGx0dl

Voice Online. (๒๕๖๓) ‘รัฐนิวออร์ก’ ประชากรลดลงมากที่สุดในสหรัฐฯ. (ออนไลน์). สืบค้นเมื่อ ๒๐ มกราคม ๖๔ แหล่งที่มา <https://voicetv.co.th/read/IsBOUjsf6>

Xinhua. (2020). **China develops electric-hub driverless tractor**. Retrieved December 8, 2020, from en.people.cn Website: <http://en.people.cn/n3/2020/1127/c90000-9793416.html>

zdnet. (2020). **CSIRO to use artificial intelligence, machine learning, and sensors to end plastic waste** Online. Retrieved November 17, 2020. from <https://www.zdnet.com/article/csiro-to-use-artificial-intelligence-machine-learning-and-sensors-to-end-plastic-waste>

กรุงเทพธุรกิจ. (๒๕๖๔). **สหรัฐฯ-อียู’ สกัดจีน คู่แข่งผลิตเครื่องบินรายใหม่**. (ออนไลน์) สืบค้นเมื่อ ๘ มีนาคม ๖๔ แหล่งที่มา <https://www.bangkokbiznews.com/news/detail/926050>

กัลยา ตันติยาสวัสดิกุล.(๒๕๖๑). **Training of Trainers on Foresight Management for Strategic Planning Specialists**. (กรุงเทพฯ:๒๕๖๑), หน้า ๕

ไกรวิชญ์ อ่อนนิล. ม.ป.ป. **GES0503 ชีวิตกับเทคโนโลยี**. (ออนไลน์). สืบค้นเมื่อ ๒๙ มิถุนายน ๒๕๖๔ แหล่งที่มา <https://sites.google.com/site/ges-0503chiwitkabthekhnoloyi/bth-thi-5-khwam-mankhng-plxdphay-khxng-rabb-sarsnthes/1khwam-hmay-khxng-khwam-mankhng-plxdphay>

เชิดชาย เหล่าเหล่า, ศัพท์และความหมายต่าง ๆ ทางด้านความมั่นคงแห่งชาติ ยุทธศาสตร์ และคำอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง, เอกสารประกอบการศึกษา, วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร, ๒๕๓๒. อ้างถึงใน สิริพจน์ รำไพกุล, ผลกระทบด้านความมั่นคงในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ จากการปรับโครงสร้างกองทัพปลดปล่อยประชาชนจีน,(กรุงเทพฯ: ๒๕๕๙), หน้า๑๒

ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน).ม.ป.ป. **Smart City คืออะไร? ต้องมีองค์ประกอบอะไรบ้าง** (ออนไลน์). สืบค้นเมื่อ ๖ สิงหาคม ๒๕๖๔. แหล่งที่มา <https://www.scb.co.th/th/personal-banking/stories/life-style/smart-city.html>

พจนานุกรม ราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๕๔. **ความหมายของความมั่นคง** . (ออนไลน์) , สืบค้นเมื่อ ๒๙ มิถุนายน ๒๕๖๔ , แหล่งที่มา <https://dictionary.orst.go.th/>

รักษ์พงศ์ วงศาโรจน์. การถ่ายทอดองค์ความรู้โมเดลการพยากรณ์เชิงยุทธศาสตร์รองรับอนาคต: มิติด้านความมั่นคง. โครงการจัดการความรู้และถ่ายทอดเทคโนโลยีจากผลงานวิจัยและนวัตกรรม. สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ. ๒๕๖๐.

วิชัย ชูเชิด. ๒๕๔๗. **วิวัฒนาการแนวความคิด ระดับ และองค์ประกอบความมั่นคง** .(ออนไลน์) , สืบค้นเมื่อ ๒๙ มิถุนายน ๒๕๖๔, แหล่งที่มา http://www.geocities.ws/wichai_chucherd/securityconceptevolution.html

สิริพจน์ รำไพกุล, **ผลกระทบด้านความมั่นคงในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้จากการปรับโครงสร้างกองทัพปลดปล่อยประชาชนจีน**,(กรุงเทพฯ: ๒๕๕๙), หน้า ๑๐

สุรชัย ศรีสารคาม.ม.ป.ป.บทความเกี่ยวกับหลักสิทธิมนุษยชน.(ออนไลน์). สืบค้น
เมื่อ ๒๙ มิถุนายน ๒๕๖๔. แหล่งที่มา [https://www.constitutional-
court.or.th/occ_web/ewt_dl_link.php?nid=1394](https://www.constitutional-court.or.th/occ_web/ewt_dl_link.php?nid=1394)

ภาพผนวก

ภาคผนวก ก

รายชื่อคณะผู้เชี่ยวชาญในการการประชุมจัดทำภาพอนาคต ผลกระทบที่ประเทศไทยเผชิญ พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐ มิติด้านสังคม

๑. ดร. ถวิลวดี บุรีกุล ผู้อำนวยการ สำนักวิจัยและพัฒนาสถาบันพระปกเกล้า
๒. ดร. สุมิต แซ่มประสิทธิ์ ประธานมูลนิธิ ส่งเสริมการออกแบบอนาคตประเทศไทย
๓. ผศ.ดร. วลัยพร รัตนเศรษฐ คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง คณบดีคณะรัฐประศาสนศาสตร์

มิติเทคโนโลยี

๑. คุณ นรินทร์ฤทธิ์ เปรมอภิวัฒน์ โนกุล อุปนายกสมาคมความมั่นคงปลอดภัยระบบสารสนเทศ หรือ TISA, อนุกรรมการด้านความมั่นคงฯ คณะกรรมการธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์
๒. นพ. สุธี ทวีรัตน์ กรรมการสมาคมความมั่นคงปลอดภัยระบบสารสนเทศ
๓. คุณ ประเมศวร์ มินิสิริ ผู้ก่อตั้ง Kapook.cok ประธานบอร์ด กลีกรโกลบอล เพย์เมนต์

มิติเศรษฐกิจ

๑. ดร. สีลาภรณ์ บัวสาย คณะกรรมการจัดทำ ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาค, คณะกรรมการสำนักงานเศรษฐกิจสร้างสรรค์

๒. ดร. สหวรรษย์ พลหาญ วิเคราะห์อาวุโสสายสื่อสาร และความสัมพันธ
องค์กร ธนาकरแห่งประเทศไทย
๓. พ.ท. สมโพธิ ศรีภูมิ อดีตกรรมการผู้จัดการ บริษัทน้ำประปาไทย
จำกัด (มหาชน) (ชื่อในขณะนั้น ปัจจุบันชื่อ
บริษัททีทีดับบลิว จำกัด(มหาชน) TTW Plc.)

มิติสั่งแวดล้อม

๑. ดร. บัญฑูร เศรษฐศิริโรตม์ คณะกรรมการปฏิรูปประเทศ
ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

มิติการเมือง

๑. ดร. ดามพ์ สุกนธทรัพย์ มন্ত্রীฝ่ายไทย สถาบันสันติภาพและการ
ปรองดองแห่งอาเซียน
๒. นางสาวอาจารย์ ศรีรัตนบัลล์
(และผู้แทน) อธิบดีกรมเอเชียตะวันออก กระทรวงการต่าง
ประเทศ
๓. พล.อ. เจ็ดวุธ คราประยูร ที่ปรึกษาพิเศษ บก ทท.

ภาพผนวก ข

ข้อมูล Event ที่รวบรวมโดยคณะ Future Team

๑. มิติสังคม

๑.๑ โควิด-19 จะเปลี่ยนโลกไปจากเดิมอย่างถาวร ซึ่งกล่าวว่าการเผชิญหน้ากับวิกฤตโควิด-19 ของชาวอเมริกันจำนวนมากอาจเปลี่ยนไปในอนาคต เช่น การท้าทายด้วยการสัมผัส หรือวัฒนธรรมการท้าทาย เป็นต้น^{๑๔}

สัญญาณ (Signal) – การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของชาวตะวันตกทำให้เกิดการต่อต้าน สำหรับเมืองไทยก็เช่นกัน หากมีการกดดันให้เปลี่ยนพฤติกรรมมาก ๆ อาจมีการต่อต้านจากประชาชนเช่นกัน

๑.๒ วัฒนธรรมหันหลังใส่ (Cancel Culture) หรือการเลิกสนับสนุนบุคคล กลุ่มบุคคล ไปจนถึงองค์กรที่กระทำการบางอย่างขัดต่อบรรทัดฐานทางสังคม (ของคนกลุ่มหนึ่งกลุ่มใด) มาเป็นเครื่องมือที่ได้รับความนิยมอย่างสูงในยุคแห่งโลกออนไลน์ที่แฮชแท็กในทวิตเตอร์ ซึ่งสามารถพาผู้คนนับล้านจากหลากหลายประเทศทั่วโลกมารุมประณาม ต่อว่าตำหนิผู้ที่สังคมส่วนหนึ่งเชื่อว่ากระทำผิด^{๑๖}

สัญญาณ (Signal) – อาจกลายเป็นเครื่องมือในการสร้างความเกลียดชังในสังคม และแนวโน้มพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่น (Bully) อาจมีสูงขึ้น

๑.๓ รัฐเซียยกเลิกอาชีพที่สตรีห้ามทำหลายร้อยตำแหน่ง ยุติการกีดกันทางเพศ เป็นก้าวสำคัญสำหรับโอกาสการทำงานของสตรีในอนาคต อาชีพที่ทาง

^{๑๔} POLITICO MAGAZINE. (2020). Coronavirus Will Change the World Permanently. Here's How. Retrieved December 3, 2020, from POLITICO MAGAZINE Website: <https://www.politico.com/news/magazine/2020/03/19/coronavirus-effect-economy-life-society-analysis-covid-135579>

^{๑๖} VOICE Online. (๒๕๖๓) 'รัฐนิวยอร์ก' ประชากรลดลงมากที่สุดในสหรัฐฯ. ออนไลน์. ค้นเมื่อ ๒๐ ม.ค. ๖๔ จาก <https://voicetv.co.th/read/IsBOUjsf6>

การรัสเซียปลดล๊อคให้ผู้หญิงมีโอกาสเข้าทำงานได้ อาทิ คนขับรถบรรทุก คนขับเรือ คนขับรถไฟใต้ดิน และนักบิน จากที่ในยุคสหภาพโซเวียตมีการระบุนำให้สตรีทำงานเหล่านี้ด้วยเหตุผลอาจเป็นอันตราย^{๑๓๗}

สัญญาณ (Signal) – ๑. บทบาทของประเทศมหาอำนาจในการส่งเสริม กระแสการสิทธิมนุษยชนในการสร้างความเท่าเทียมทางเพศ ๒. ปริมาณของ ประชากรเพศชายอาจน้อยลงจึงส่งผลต่อระบบแรงงานภายในประเทศ

๒. มิติเทคโนโลยี

๒.๑ รถแทรกเตอร์ไร้คนขับ สถาบันนวัตกรรมและการสร้างสรรค์จักรกล การเกษตรแห่งประเทศไทย (CHIAIC) ได้เปิดตัวรถแทรกเตอร์อัตโนมัติที่สามารถทำงานได้โดยไม่ต้องใช้คนขับ แต่สามารถขับเคลื่อนได้ด้วยระบบไฟฟ้าและควบคุมผ่านเทคโนโลยีเครือข่ายไร้สายความเร็วสูง 5G เพื่อให้เกษตรกรสามารถควบคุมรถแทรกเตอร์ได้จากระยะไกล ซึ่งเป็นรถแทรกเตอร์ รุ่นอีที 504-เอช (ET504-H) เป็นรถแทรกเตอร์ ๑๐๐ แรงม้าที่สามารถสร้างวงเลี้ยวได้ระยะรัศมีเพียง ๓.๕ เมตร และนับเป็นสถิติของวงเลี้ยวที่แคบที่สุดในรถแทรกเตอร์ ๑๐๐ แรงม้าที่มีในประเทศไทย^{๑๓๘}

สัญญาณ (Signal) – อาจเป็นเทคโนโลยีสำคัญของการเกษตรยุคใหม่ ที่สร้างความได้เปรียบในการแข่งขันความเป็นหนึ่งในภาคเกษตรกรรมในอนาคต

๒.๒ ลิงค์โพร่งกำลังจะกลายเป็นประเทศแรกของโลกที่ใช้การยืนยันใบหน้า ในโครงการบัตรประจำตัวประชาชน เพื่อใช้สิทธิต่าง ๆ ของทั้งภาครัฐ การตรวจ

^{๑๓๗} VOA Thai. (๒๕๖๔). รัสเซียยกเลิกอาชีพที่สตรีห้ามทำหลายร้อยตำแหน่ง ยุติการกีดกันทางเพศ. ออนไลน์. ค้นเมื่อ ๙ มีนาคม ๒๕๖๔ จาก <https://www.voathai.com/a/russia-ends-bans-on-hundreds-of-jobs-previously-unavailable-for-women-03042021/5801993.html?fbclid=IwAR3VEQnwIACHN1TIIH-KMJcvE6mdHtN2feznZrXpUnynFcGnxilhdCLGx0dl>

^{๑๓๘} Xinhua. (2020). China develops electric-hub driverless tractor. Retrieved December 8, 2020, from en.people.cn Website: <http://en.people.cn/n3/2020/1127/c90000-9793416.html>

คนเข้าเมือง และการธนาคาร อย่างไรก็ตามได้มีฝ่ายต่อต้านแสดงความกังวลต่อความ
เสี่ยงในการละเมิดความเป็นส่วนตัว และความปลอดภัยในการนำเทคโนโลยีดังกล่าว
มาใช้^{๑๙}

สัญญาณ (Signal) – การนำเทคโนโลยีสแกนใบหน้ามาใช้เพื่อระบุตัวตน
อาจเป็นช่องทางหนึ่งในการลดการก่อการร้ายได้ในอนาคต และยังช่วยขจัดอุปสรรค
ในการเข้าถึงสิทธิจากภาครัฐ ซึ่งในอนาคตอาจกลายเป็นประเทศต้นแบบที่ทำให้
นานาชาติตระหนักว่าเทคโนโลยีนี้มาใช้แทนบัตรประจำตัวประชาชนด้วยเช่นกัน

๒.๓ จีนประสบความสำเร็จในการนำดาวเทียม 6G ดวงแรกของโลกขึ้นสู่อวกาศเพื่อทดสอบ เทคโนโลยีดาวเทียมระบบสัญญาณ โดยดาวเทียมดวงดังกล่าว
ถูกส่งขึ้นสู่วงโคจรพร้อมกับดาวเทียมอีก ๑๒ ดวง จากศูนย์ปล่อยดาวเทียมไท่หยวน
มณฑลชานซี ดาวเทียม 6G เป็นหนึ่งในดาวเทียมทั้ง ๓ ดวงของจีนที่ประสบความสำเร็จ
ในการส่งขึ้นสู่วงโคจร พร้อมกับดาวเทียมสำรวจระยะไกลเชิงพาณิชย์อีก ๑๐
ดวง ที่พัฒนาโดย บริษัท Satellogic ของอาร์เจนตินา^{๒๐}

สัญญาณ (Signal) – บ่งบอกถึงความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีด้านอวกาศ
ของจีนที่มีศักยภาพสูงและอาจนำไปสู่การแข่งขันด้านอวกาศกับประเทศคู่แข่ง เช่น
สหรัฐอเมริกา ต่อไป

๓. มิติเศรษฐกิจ

๓.๑ ปัจจุบันผู้ค้าปลีกจำนวนมากใช้ AI (ปัญญาประดิษฐ์) มากขึ้น เพื่อส่งเสริมการค้าปลีก โดยระบบ AI จะติดตามรูปแบบพฤติกรรมของผู้บริโภคได้

^{๑๙} Martin Abbugao. (2020). Singapore’s world-first face scan plan sparks privacy fears. Retrieved November 6, 2020, from Tech Xplore Website: <https://techxplore.com/news/2020-10-singapore-world-first-scan-privacy.html>

^{๒๐} Asiatimes. (2020). China leapfrogs world with first 6G experimental satellite. Online. Retrieved November 11, 2020. from <https://asiatimes.com/2020/11/china-leapfrogs-world-with-first-6g-experimental-satellite>

มากกว่าการแค่ซื้อสินค้า และยิ่งผู้บริโภคซื้อสินค้ามากเท่าไร AI จะยิ่งรู้ว่าผู้บริโภคคนดังกล่าวชอบสินค้าประเภทใด ซึ่งระบบซอฟต์แวร์ที่สามารถที่จะเรียนรู้ จดจำ วิเคราะห์ได้ และคาดการณ์โดยอัตโนมัติส่งเสริมให้เกิดการจูงใจในการซื้อ โดยระบบจะสร้างโปรไฟล์ของผู้บริโภค และแนะนำผลิตภัณฑ์ก่อนที่พวกเขาจะรู้ว่ามันคือสิ่งที่พวกเขาต้องการ เป็นการจูงใจผู้บริโภคซื้อสินค้าเหล่านั้นจากการเก็บข้อมูลการซื้อสินค้าในร้าน^{๒๑}

สัญญาณ (Signal) – ในอนาคตผู้ค้าปลีกรายใหญ่จะสามารถติดตามความเปลี่ยนแปลงของผู้บริโภคได้อย่างทันทั่วถึง แต่ขณะเดียวกันก็เป็นสร้างความเสี่ยงต่อการลดบทบาทของพนักงานในธุรกิจค้าปลีก ลงหากมีการเปลี่ยนระบบการดำเนินงานในธุรกิจให้กลายเป็นระบบ AI ในการทำงานแทน

๓.๒ สหรัฐ-อียู’ สกัดจีน คู่แข่งผลิตเครื่องบินรายใหม่ สหรัฐ - อียู ทำข้อตกลงการค้า ระบุว่าเก็บภาษีนำเข้าสินค้าระหว่างกัน ๔ เดือน พร้อมร่วมกันรับมือความท้าทายที่เกิดขึ้นจากคู่แข่งธุรกิจผลิตเครื่องบินรายใหม่ รัฐบาลสหรัฐ เปิดเผยในวันศุกร์ (๕ มี.ค.) ว่า ได้ตกลงกับสหภาพยุโรปหรือ อียู ที่จะระงับการเก็บภาษีนำเข้าสินค้าระหว่างกันเป็นเวลา ๔ เดือน หลังจากที่มีการสั่งเก็บภาษีดังกล่าวจากข้อพิพาทเรื่องการให้เงินอุดหนุนอุตสาหกรรมการผลิตเครื่องบิน โดยสหรัฐและอียูพยายามที่จะหันมาร่วมมือกันเพื่อรับมือกับความท้าทายต่างๆ ที่เกิดจากคู่แข่งรายใหม่ๆ ที่รุกเข้าสู่ตลาดการบินพลเรือน อาทิ บริษัทของจีน^{๒๒}

สัญญาณ (Signal) อาจเป็นสัญญาณการเสริมสร้างความสัมพันธ์และส่งเสริมการพึ่งพาพันธมิตรทั้งสหรัฐและสหภาพยุโรป และส่งผลให้การกีดกันการค้ากับจีนมีประสิทธิภาพมากขึ้น

^{๒๑} BBC NEWS. (2020). How artificial intelligence may be making you buy things. Online. Retrieved November 17, 2020. from <https://www.bbc.com/news/technology-54522442>

^{๒๒} กรุงเทพธุรกิจ. (๒๕๖๔). สหรัฐ-อียู’ สกัดจีน คู่แข่งผลิตเครื่องบินรายใหม่. Online สืบค้นเมื่อ ๘ มี.ค. ๖๔ <https://www.bangkokbiznews.com/news/detail/926050>

๓.๓ ไบเดน ‘เอาคืน’ สหราชอาณาจักร หลังเก็บ ‘ภาษีดิจิทัล’ ยักษ์เทค

หลังจากบริษัทเทคโนโลยีสัญชาติสหรัฐถูกสหราชอาณาจักร (ยูเค) เรียกเก็บ “ภาษีบริการดิจิทัล” (Digital Services Tax) มาหนึ่งปี “โจ ไบเดน” ประธานาธิบดีสหรัฐฯ เตรียมออกมาตรการ “เอาคืน” ชูว่าจะขึ้นอัตราภาษีศุลกากรสินค้านำเข้ามาจากสหราชอาณาจักร หลายรายการสูงถึง ๒๕% คาดการณ์ว่ามาตรการดังกล่าวจะเก็บภาษีได้ ๓๒๕ ล้านดอลลาร์สหรัฐ ซึ่งตัวเลขนี้จะเทียบเท่ากับที่สหราชอาณาจักรเก็บภาษีบริการดิจิทัลจากบริษัทสหรัฐไป^{๒๓}

สัญญาณ (Signal) สัญญาณของการขึ้นภาษีศุลกากรสินค้านำเข้าของสหรัฐฯ เพื่อรองรับด้านงบประมาณในการฟื้นฟูของโรคระบาดโควิด-19 และยังแสดงให้เห็นว่าบริษัทยักษ์เทคมีความสำคัญด้านผลประโยชน์ต่อประเทศ ในการทำให้สหรัฐฯ ออกมาปกป้อง

๔. มิติสิ่งแวดล้อม

๔.๑ องค์การวิจัยวิทยาศาสตร์และอุตสาหกรรมของออสเตรเลีย (CSIRO)

ได้ประกาศความร่วมมือกับ Microsoft, Hobart City Council และ Chemistry Australia เพื่อแก้ไขปัญหาขยะพลาสติก ของออสเตรเลีย โดยได้พัฒนาโซลูชันใหม่ที่ใช้ปัญญาประดิษฐ์ (AI), แมชชีนเลิร์นนิง (ML) และเซ็นเซอร์กล้องสำหรับตรวจจับพลาสติกและตรวจสอบของเสียในน้ำ โดยมีเป้าหมายที่จะกำจัดพลาสติกก่อนที่จะถูกทิ้งและสร้างมลพิษวิธีการคือการใช้ AI และ Machine Learning ติดกับกล้องที่ติดตั้งในสถานที่ต่าง ๆ เช่น ท่อระบายน้ำ ฝาปิดท่อระบายน้ำ เพื่อจำแนกภาพขยะพลาสติกผ่านเซ็นเซอร์กล้อง โดยจะให้ AI ได้เรียนรู้ ภาพของพลาสติกจำนวนมาก^{๒๔}

^{๒๓} Prachachat. (๒๕๖๔). ไบเดน ‘เอาคืน’ สหราชอาณาจักร หลังเก็บ ‘ภาษีดิจิทัล’ ยักษ์เทค. สืบค้นเมื่อ. ๖ เม.ย. ๖๔. <https://www.prachachat.net/world-news/news-641853>

^{๒๔} zdnet. (2020). CSIRO to use artificial intelligence, machine learning, and sensors to end plastic waste Online. Retrieved November 17, 2020. from <https://www.zdnet.com/article/csiro-to-use-artificial-intelligence-machine-learning-and-sensors-to-end-plastic-waste>

สัญญาณ (Signal) – ระบบจัดการขยะ อาจได้รับการพัฒนา โดยใช้ AI และ ML เข้ามามีส่วนร่วมมากขึ้น

๔.๒ นักวิทยาศาสตร์เผยน้ำทะเลที่ร้อนขึ้น ทำให้ฉลามขาวต้องย้ายหนีหวนอันตรายต่อสัตว์ถิ่นอื่นและมนุษย์ เมื่ออุณหภูมิของโลกสูงขึ้น โลกใต้น้ำก็ได้รับผลกระทบเช่นกัน ซึ่งงานวิจัยใหม่เผยว่า วิกฤตสภาพภูมิอากาศกำลังทำให้ฉลามขาวย้ายถิ่นมากขึ้น ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อสัตว์ที่ใกล้สูญพันธุ์ในใหม่ เพราะอุณหภูมิของน้ำสูงขึ้น ทำให้ฉลามขาวย้ายขึ้นไปทางเหนือ ๖๐๐ กิโลเมตรจากชายฝั่งแคลิฟอร์เนีย ตั้งแต่ปี ๒๐๑๔ ซึ่งสิ่งที่น่าแปลกใจ คือ สมัยก่อนน้ำในบริเวณนี้เป็นน้ำที่เย็นเกินไปสำหรับพวกมัน และผลจากการที่ฉลามขาวย้ายถิ่น คือ จำนวนนากทะเลลดน้อยลงถึงร้อยละ ๘๖ เพราะฉลามขาวเข้ามาล่าพวกมัน เนื่องจากฉลามขาวถือเป็นสัตว์ที่อยู่ส่วนบนของห่วงโซ่อาหาร ดังนั้น การที่น้ำในทะเลไม่เหมาะสม จนทำให้ฉลามต้องย้ายถิ่นได้ส่งผลกระทบต่อระบบนิเวศใต้ทะเล งานวิจัยเผยว่า สิ่งที่ได้จากการเฝ้าดูตามชายฝั่ง คือ มักจะพบฉลามขาววัยรุ่นที่ตัวยาวประมาณ ๒.๕ เมตรในอ่าว Monterey Bay ซึ่งปกติฉลามเด็กเหล่านี้ จะเด็กเกินกว่าที่จะปรับอุณหภูมิร่างกายให้เข้ากับน้ำเย็นบริเวณนี้ได้ ซึ่งเหล่าฉลามเด็กเหล่านี้เองที่ล่านากทะเล และคาดว่ามันกินนากทะเล เพราะมันเพิ่งเริ่มหัดล่าสัตว์ที่เลี้ยงลูกด้วยนม ทำให้นากทะเลเป็นสัตว์เสี่ยงสูญพันธุ์ ซึ่งการล่าของมันจึงถือเป็นการทำลายระบบนิเวศในบริเวณนี้ นอกจากนี้ ระบบนิเวศใต้น้ำยังถูกรบกวนเนื่องจากการประมงเกินขนาด และมลพิษที่ทิ้งจากพลาสติกเสียเร็ว และน้ำมันจากเรือที่รั่วไหล อีกด้วย^{๒๔}

^{๒๔} Damian Carrington .(2021). Climate crisis pushing great white sharks into new waters Online. Retrieved Marc 9,2021. from <https://www.theguardian.com/environment/2021/feb/09/climate-crisis-pushing-great-white-sharks-into-new-waters>

สัญญาณ (Signal) – ๑) ภาวะโลกร้อนจะรุนแรงมากขึ้น ส่งผลต่อระบบนิเวศทางทะเลถูกทำลายมากยิ่งขึ้น และจะสร้างความตื่นตัวในการแก้ปัญหาโลกร้อนมากขึ้น ๒) ส่งผลกระทบต่อแหล่งอาหารของมนุษย์ รวมถึงกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการประมง เช่น การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ (Aquaculture) หรือการประมงชายฝั่ง และการประมงในทะเล ซึ่งอาจนำไปสู่ข้อพิพาทจากเรือประมงที่อาจจะรุกล้ำน่านน้ำในอนาคต และ ๓) ความหลากหลายทางชีวภาพของระบบนิเวศทางทะเลลดลง

๔.๓ นิวซีแลนด์อาจเป็นประเทศแรกที่บังคับใช้กฎหมายให้ภาคธุรกิจรายงานผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม เพราะประเทศต้องการมุ่งสู่เป้าหมายคาร์บอนเป็นศูนย์ภายในปี ๒๐๕๐ และภาคธุรกิจจำเป็นต้องมีส่วนในการทำให้เป้าหมายนี้สำเร็จ ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของนิวซีแลนด์ James Shaw เผยว่า ธนาคาร บริษัทประกันภัย และผู้จัดการกองทุน สามารถมีส่วนในการแก้ปัญหาโลกร้อน เพราะการลงทุนของพวกเขาส่งผลต่อสิ่งแวดล้อม และควรชดเชยสิ่งที่กระทำไป โดยฝ่ายนิติบัญญัติจะเริ่มพิจารณากฎหมายนี้ ซึ่งกฎหมายจะบังคับให้ภาคธุรกิจและการเงิน คำนึงถึงความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นกับสิ่งแวดล้อม เป็นสำคัญกว่า ๒๐๐ บริษัทใหญ่สัญชาตินิวซีแลนด์ และบริษัทต่างประเทศที่มีทรัพย์สินมากกว่า ๑ พันล้านดอลลาร์นิวซีแลนด์จะถูกบังคับใช้กฎหมายนี้ โดยกฎหมายจะไม่ได้บังคับให้บริษัทการเงินประเมินความเสี่ยงด้านสิ่งแวดล้อมของการลงทุนของตนเองเท่านั้น แต่ยังคงประเมินถึงบริษัทที่พวกเขาให้เงินอีกด้วย ซึ่งหากกฎหมายนี้ผ่านร่างต่าง ๆ แล้ว ทุกบริษัทที่เกี่ยวข้องจะต้องเริ่มรายงานผลกระทบต่อตนเองในปี ๒๐๒๓^{๒๖}

สัญญาณ (Signal) – ๑) หากนิวซีแลนด์เป็นประเทศแรกในโลกที่จะบังคับใช้กฎหมายนี้ ซึ่งจะเป็นโอกาสแสดงบทบาทนำของโลกต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพ

^{๒๖} Hanna Ziady.(2021). **New Zealand bill would require banks to disclose climate risks, in a world first** Online. Retrieved April 10,2021 from <https://edition.cnn.com/2021/04/13/investing/new-zealand-climate-change-law/index.html>

ภูมิอากาศ และ ๒) แนวโน้มการให้ความสำคัญต่อการรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม และเป็นแนวทางให้แก่ประเทศอื่น ๆ บังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับสภาพภูมิอากาศต่อไป

๕. มิติการเมือง

๕.๑ สกอตแลนด์ ผ่านร่างกฎหมายผ้าอนามัยฟรีเป็นชาติแรกของโลก โดยกฎหมายดังกล่าวจะทำให้ผู้หญิงทุกคนในสกอตแลนด์ สามารถขอผ้าอนามัยฟรี โดยขอได้ที่ร้านขายยา สโมสรเยาวชน หรือศูนย์ชุมชนใกล้บ้าน ซึ่งผ้าอนามัยแจกฟรีจากรัฐบาลได้งบประมาณมาจากภาษีของประชาชนอีกที โดยมีนโยบายว่าจะไม่ยอมให้ประชาชนจำนวนมากต้องพบกับปัญหาภาวะยากจนช่วงมีประจำเดือน^{๒๗}

สัญญาณ (Signal) – เป็นรัฐสวัสดิการรูปแบบหนึ่ง ซึ่งเกิดขึ้นจากอิทธิพลของสตรี ดังนั้นแนวโน้มอิทธิพลของสตรีจะมีมากขึ้น

๕.๒ อาร์เจนตินาผ่านกฎหมายเก็บภาษีคนรวย ๑๒,๐๐๐ คน เพื่อมาใช้สู้โรคระบาดอาร์เจนตินาผ่านกฎหมายภาษีฉบับใหม่เรียกเก็บภาษีจากประชาชนผู้มีความมั่งคั่งเพื่อนำมาใช้จ่ายเพื่ออุปกรณ์ทางการแพทย์และสิ่งบรรเทาทุกข์ในวิกฤตการระบาดโรคโควิด-19 โดยวุฒิสภาของอาร์เจนตินา ลงมติเห็นชอบให้บังคับใช้กฎหมายภาษีที่ชื่อว่า “ภาษีผู้มั่งคั่ง” ซึ่งเป็นภาษีที่เรียกเก็บครั้งเดียว ด้วยมติ ๔๒ ต่อ ๒๖ เมื่อวันที่ ๔ ธ.ค. ที่ผ่านมา โดยผู้ที่มีความร่ำรวยและมีทรัพย์สินมากกว่า ๒๐๐ ล้านเปโซ หรือราว ๒.๕ ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ประมาณ ๑๒,๐๐๐ คน ต้องจ่ายภาษีดังกล่าว^{๒๘}

^{๒๗} Rob Picheta and Ivana Kottasová. (2020). **Scotland becomes first country to make tampons and pads available for free.** Retrieved December 3, 2020, from Cable News Network Website: <https://edition.cnn.com/2020/11/24/uk/scotland-period-products-vote-scli-gbr-intl/index.html>

^{๒๘} BBC Thai. (๒๕๖๓). อาร์เจนตินาผ่านกฎหมายเก็บภาษีคนรวย 12,000 คน เพื่อมาใช้สู้โรคระบาด. ออนไลน์. ค้นเมื่อ ๗ ธ.ค. ๖๓ จาก <https://www.bbc.com/thai/international-55204891>

สัญญาณ (Signal) – อาจเป็นกฎหมายต้นแบบให้แก่ประเทศอื่น ๆ ไปช่วยเหลือประเทศของตนจากปัญหาต่าง ๆ ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส COVID-19 ที่ไม่สามารถพึ่งพาการลงทุนจากต่างประเทศได้

๕.๓ เกิดเหตุบานปลายจากกลุ่มผู้สนับสนุนประธานาธิบดีโดนัลด์ ทรัมป์
บุกเข้ายึดรัฐสภาสหรัฐ ท่ามกลางการประชุมของวุฒิสมาชิกเพื่อให้การรับรองผลการเลือกตั้งประธานาธิบดีสหรัฐคนที่ ๔๖ โดยมีการจัดกองกำลังเจ้าหน้าที่ตำรวจ หน่วยรักษาความปลอดภัย ซึ่งนำโดยกองกำลังพิทักษ์มาตุภูมิสหรัฐ เข้าควบคุมสถานการณ์ และพื้นที่โดยรอบตีกรัฐสภาสหรัฐ ซึ่งพบว่ามีกรยิงด้วยอาวุธและมีผู้เสียชีวิตเป็นหญิง ๑ ราย โดยมีการประกาศเคอร์ฟิวในกรุงวอชิงตัน ดีซี และส่งกองกำลังพิทักษ์มาตุภูมิสหรัฐเข้าควบคุมรัฐสภาสหรัฐ^{๒๙}

สัญญาณ (Signal) – ความเป็นเอกภาพและความสามารถในการปกครองของสหรัฐลดลง แสดงให้เห็นถึงการถดถอยของระบบประชาธิปไตยจากประเทศต้นแบบ

^{๒๙} Misterban. (๒๕๖๔). เกิดเหตุบานปลายจากกลุ่มผู้สนับสนุนประธานาธิบดีโดนัลด์ ทรัมป์ บุกเข้ายึดรัฐสภาออนไลน์. ค้นเมื่อ ๗ ม.ค. ๒๕๖๔ จาก <https://misterban.com/whatsapp/>

ภาคผนวก ค

ตารางแสดงผลการโหวต Future Events

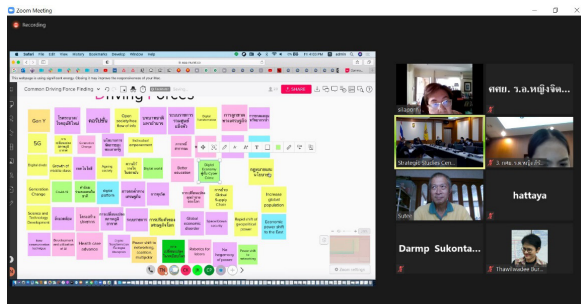
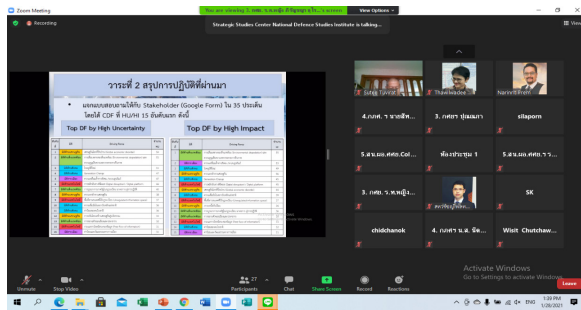
มิตีสังคม			
Driving Force	Future Event	จำนวน Vote	จำนวน ร้อยละ
Pandemic Health Service Disruption Transformation Global Supply chain มาตรการควบคุมโรคระบาด ปฏิบัติการณ์ความยากจน	ภาวะเติบโตทางเศรษฐกิจ	๓๑	๔๘%
	๒๐	๓๑%	
	๑๗	๒๘.๓%	
	๑๖	๒๖.๗%	
	๑๕	๒๕.๐%	
มิตินโยบาย			
ความเหลื่อมล้ำทาง สังคม/คอร์รัปชัน	ช่องว่างระหว่างคนรวยคนจน	๓๔	๕๓%
	เสถียรภาพทางการเมือง	๒๘	๔๔%
	เสถียรภาพทางเศรษฐกิจ	๑๙	๓๑.๗%
	สังคมแตกแยก	๑๗	๒๘.๓%
	การเข้าถึงทรัพยากร	๑๗	๒๘.๓%

มิติสังคม			
มิติเศรษฐกิจ			
การพัฒนาการของเศรษฐกิจโลก	การเปลี่ยนแปลงระเบียบโลกด้านเศรษฐกิจ	๓๒	๕๐%
	Change from globalization to localization	๒๑	๓๕.๐%
	การครอบงำทางเศรษฐกิจจากมหาอำนาจ	๒๙	๔๕%
	การเคลื่อนย้าย Global supply chain	๑๙	๓๑.๗%
	ตลาดส่งออกหดตัวลง	๘	๑๓.๓%
มิติสังคม			
Generation Change ความเชื่อมั่นต่อสถาบันหลัก การแยกกลุ่มทางสังคม การเปลี่ยนแปลงระบบการศึกษา ช่องว่างระหว่างวัย	การเปลี่ยนแปลงค่านิยมทางสังคม (Social Norm)	๔๑	๖๔%
		๒๔	๓๘%
		๑๗	๒๘.๓%
		๑๖	๒๖.๗%
		๑๐	๑๖.๗%

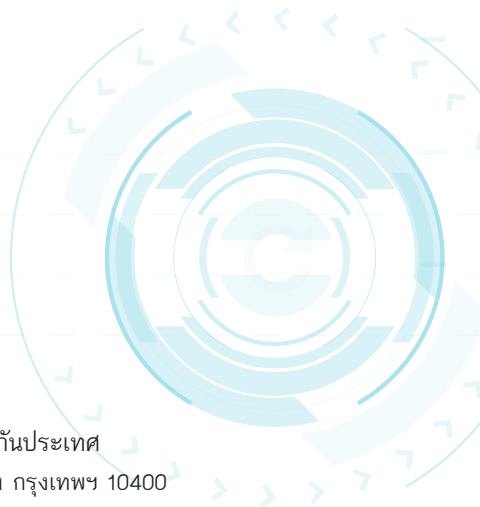
มิติเทคโนโลยี			
Driving Force	Future Event	จำนวน Vote	จำนวน ร้อยละ
การพลิกผันทาง ดิจิทัล/Digital Platform	ความสามารถในการแข่งขันของ ประเทศ	๒๖	๔๑%
	การกระจาย Digital infrastructure	๒๔	๓๘%
	Digital Literacy ในหมู่ ประชากร	๒๑	๓๕.๐%
	การปฏิรูปการศึกษาของ ประเทศ	๑๕	๒๕.๐%
	ความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจ	๑๑	๑๘.๓%

ภาพผนวก ง

ภาพประกอบการประชุมจัดทำภาพอนาคตผลกระทบที่ประเทศไทย เผชิญ พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐ ณ ห้องประชุม ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศและ Web Conference ผ่าน Application Zoom

ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ
62 ถนนวิภาวดีรังสิต แขวงดินแดง เขตดินแดง กรุงเทพฯ 10400
โทร. 02-275-5715 www.sscthailand.org